

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy óra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy óra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.

4-hasábos petit sor egyezer 20 fill.
Egy soron következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Péntek, március 27.

Mai számunk főbb közleményei:

Vilmos császár a trónörökös pár afrikai útja ellen.
Varjassy Lajos dr. külföldi sikere.
Kigolyózzák Zilinszkyt és Beniczkyt.
Bécsi milliomas és aradmegyei bankigazgató pöre
Akinek Damjanich volt a násznagya.
Családi tragédia a takarékoságból.
Orvostanár vádjai egy klinika ellen.
Aradi uriaszony tízezer koronás alapítványa.
Caillaux bizonyítékai a Figaró megvásárlásáról.
Ha a névtelen levél igazat mond.
Titkos erejű új anyag felfedezése.

A fényüzés-adója.

Arad, március 26.

Egyre súlyosabbak lesznek a városok háztartási gondjai. Hogy egy-egy nehéz esztendő a városokat a feljebb már nem mehet pótladók mellett is mennyire megviseli, arról szomorúan beszél Arad 1913. évi zárószám- adása. A város nem kevesebb, mint 120,000 korona deficitet kapott emlékebe az inséges évtől, annak ellenére, hogy az adót aránylag elég jól sikerült föl- hajtani és hogy a gazdasági válság, más hasonló városokhoz képest, nálunk a legkevésbé pusztított.

Különösen sötétte teszik a városok jövődjének képét az egyre növekvő kölcsönök, a melyek összegeit nagyrészt nem jövedelmező befektetésekre költik, a melyeknél tehát a növekvő kamatkifizetésekkel szemben új bevételi források nem nyílnak. Ezek a kamatok tehát a városok közköltségét terhelik és ha a vidéki városok

nem akarnak a száz százalékos pótladón felül jutni, új bevételi forrásokról kell gondoskodni.

Egy komoly, nagy értékű könyv, amelyet Szende Pál dr. az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés főtűkára irt az adóreformról, a községek adórendszerének megváltoztatására is több érdekes javaslatot tesz. A többek között a fényüzési adók életbeléptetését ajánlja, amelyek a külföldön nagy eredményeket tüntetnek föl. A könyv javaslataiból néhányat nemcsak újszerű és érdekes voltuknál fogva, de megszívlelésül is reprodukálunk.

Megvalósítható — írja Szende Pál, — a kocsis és lótartrási adó, azzal a megszorítással, hogy az üzleti és gazdasági célokra használt kocsik és lovak adómentesek maradnak. Ez az adó, amely nálunk 1875-től kezdve öt éven át érvényben is volt, Franciaországban 19 millió frankot jövedelmezett. Ez az adó Németország, Anglia és legújabbban Ausztria példájára az autómobilokra is kiterjesztendő lenne. A cselédtrtrási adót kötelező lenne fizetni minden gazda, akinek kettőnél több cselédje, vagy házi alkalmazottja van. A mozgókép-előadások jegyeire rótt adót, amely Németországban a Lustbackeitsteuer keretében áll fenn. Arad városa legutóbb a mozokra vonatkozó, jóváhagyást váró határozatban megvalósította. Megadóztatandók lennének az olyan sport és football-ver-

senyek belépő jegyei, amelyek (ez jobbára a fővárosra vonatkozik) nem annyira sport-, hanem üzleti célokat szolgálnak. A teke-asztalt (billiárd) szintén adó alá kellene vonni, a kártya-adót pedig felemelni. Franciaország példájára behozandónak tartja a klub adót, az olyan klubokra nézve, amelyekben szerencsejátékok meg vannak engedve.

Főlemelendőnek tartja a javaslat a vadászati adót; nálunk az államnak ebből 1.649,032 korona évi jövedelme volt, Franciaországnak ugyanez évben 10 millió frank, Olaszországnak pedig 7.760,000 lira. A lakásadó akkor kezdődne, ha valakinek ötszobás, vagy annál nagyobb lakása van.

A vitatkozásnak rendkívül bő anyagot adnak ezek a javaslatok, amelyek egyébként csak egy mellékes fejezetet teszik Szende Pál dr. könyvének. Annyi azonban kétségtelen, hogy a mikor már nemcsak a legalsóbb néposztályok, de a társadalom középső rétegének adózó képessége egyre jobban kimerül, és a mikor arra a hadügyi terhek megszerzésére mind jobban ráterpeszkedik az állam, akkor a törvényhatóságok a maguk jövedelmei fokozása érdekében kénytelenek a fényüzést megadóztatni. Ha pedig az ilyen adóknak nem várt eredménye a luxus csökkenése és a takarékoság fejlődése lenne, — ez egy okkal több lenne arra, hogy az adókat életbe léptessék.

Tű.

Írta: Kosztolányi Dezső.

Viharos kacagás, lárma, fény.

A hosszú asztalon az ozsonna hulladékai vannak. A nők fülében briliánsfüggők, a husokon áttört csipkék, a férfiak szája a plasztrom és a szmoking fölött — olyan a zsiros ételaktól, mintha kipirosították. Néhány asszony madár-módra csipeget megégés-táblából, mogyorót, mandulát és dat.

— Tessék, — kínálgatja a háziasszony.

Vilma elé a vőlegénye odateszi az üveg-

at.

Vilma kivesz egy szem datolyát.

A következő másodpercben elordítja magát.

Az asztal megmozdul, a szoba — mint mikor a hajót a tenger dobálja — ingani kezd, a poharak feldőlnek, az abrosz összegyűrődik, a társaság egy pillanat alatt talpra szökken.

— Mi az? — kiabálnak a férfiak.

— Mi az? — sikonganak az asszonyok és a leányok.

Vilma krétafehéren feláll. Kezét a torkára nyomja. Kétségbeesett, gyors mozdulatot tesz. Végül a lármban, halkán, nagyon halkán, de olyan határozottsággal, hogy mindenki meghallja; ennyit mond:

— Lenyeltem egy tűt.

Csönd lesz. Aztán felszólal a feleselő zűr-zavar. Nem lehet, képtelenség, nem lehet. A datolyában pedig csakugyan volt tű. Véletlenül jutott oda, talán a csemegekereskedésben, talán itten, a tű a szájába került, a nyelve, amint lehántotta, a datolya bélét, észre is vette, ki

akarta tolni, de nem volt ideje, a tű nyilegyszeresen a torkába csuszott, onnan pedig a gyomorba került.

Most felzendül a kórus, riadtan, szaggattottan.

- Vízet.
- Rumot.
- Kenyeret.
- Cukrot.
- Forrót.
- Hideget.
- Új le.
- Maradj állva.

Egy öreg asszony, aki mindent citrommal kezel, a kabátok zsirpöttyét ép úgy, mint a torokgyulladás és a fejfájást, elsikoltja magát:

— Citromot.

A háziasszony a telefonhoz szaladt, egy fiatal ember, aki tangózni akart a parkett sikos lemezén és lakkeipőjét úgy kötötte a talpára, mint a korecsolyát, elrohan, orvost hoz.

A vendégek egy része fehér szájjal a másik szobába sompolyog. Lábujjhegyen járnak és suttogva beszélnek. Néhányan el akarnak menni, veszik a kabátjukat, de a háziak összetett kézzel rimánkodnak, ne keltsenek feltűnést, várják meg legalább az orvost, üljenek le addig a kis szalónba. Nyomban be is csukják az ajtót.

Az ebédlőben magáramarad Vilma és a vőlegénye.

A vőlegény erre várt.

— Vilma, szól patétikusán.

A leány végignéz rajta, erősnek és éhesnek látja, mint valami farkast és elfordul tőle.

— Hagyjon, kedves, — mondja. — Hagyjon.

Azzal rányitotta nyugodt, szürke szeméit. Még soha ily furcsáknak nem látta a férfit. A szobát nézték, amely feldultan hevert, az asztalt, a székeket, az almáriumot, amelyen egy üvegburás óra járt, az ablakokat, a reájuk boruló plüss függönyöket, az ajtókat, a kilincseket, amelyek merev, de nyugtalanul rézfénnyel égtek. Vilma jól ismerte a szobát. Most azonban sok mindent észrevett, amit máskor nem látott. A függönyök alján bojtok lógnak, tíz-tizenöt kis bozontos bojt. Többször megszámlolta. Zsibbasztó nyugalommal olvasta össze az asztalon álló poharakat, a késeket, a kanacsakat. Nézett egy kis pisze gipszobrot is, amelyik a fali tartón állott. Ezeknek azelőtt sohase tulajdonított fontosságot. Magát e szobát is úgy tekintette, mint valami átjáró házat, amelyen keresztülszalad, de semmi fontos nem történik benne. Egyszerre érezte, hogy mégis ez a szoba a legfontosabb, a világ minden pamlaga közt legfontosabb az a pamlag, amelyen most ül. Sohase gondolt a halálra. Az élet mélységeiről a kupléírók világosították fel és azok a zeneszerzők, akik a szezon táncdarabjait írják. Valami homályos bizsergést érzett az agyvelejében és a szíve táján. Tekintetét lassan emelte egyik tárgyról a másikra és végre a vőlegényén állapodott meg.

— Adjon pezsgót, — mondta.

A férfi, aki a hosszú tétlenségtől levertenült, örült a parancsnak és felugrott a székről.

— Elfogyott, — szólt lelkendezve.

— Nyisson új üveget.

A feladat tulságos nagy volt a számára.

21 Varjassy Lajos dr. külföldi sikere.

(Magyarország képviselőtében a csekk-komitében.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 26.

Március huszonegyedikén a kereskedelmi és iparkamarák nemzetközi irodájának brüsszeli helyiségében kezdte meg a csekk-komité ülését. A komitében egy-egy taggal képviselve volt: Angolország, Franciaország, Németország, Belgium, Hollandia, az Északamerikai Egyesült Államok és Magyarország. A komitét tagjait a bostoni kamarai világkongresszus küldte ki oly hivatással, hogy igyekezzenek azokat az áthidalhatatlannak látszó ellentéteket kiegyenlíteni, melyek az angol, francia és német csekkrendszer között fenállanak.

A komitét a múlt év május havában a londoni kereskedelmi kamara vezetése mellett Londonban beható tanulmány tárgyává tette az angol csekkrendszert. Mivel a londoni értekezlet eredményre nem vezetett, a csekk-komitét e hó 21-én és 22-én folytatta Londonban megszakadt tárgyalásait.

A csekk-komitének előadója és jegyzőkönyvvezetője Varjassy Lajos dr., az aradi kereskedelmi és iparkamara főtitkára volt. A Comité Permanent a határozati javaslatot egészben elfogadta s a legközelebbi kongresszus elé terjeszti. A Comité Permanent 23-án délelőtt és délután tanácskozott. Az értekezleten tizenkét ország volt képviselve harminc delegátussal. Ausztriát Tayenthal dr., wieni kamarai főtitkár Magyarországot Varjassy Lajos dr. az aradi kamara főtitkára képviselte. A Comité Permanent a párisi júniusi csekk kongresszust készítette elő. A kongresszus 5 napra van tervezve, melyet 2 hétig tartó, a párisi kamara költségén rendezendő körut követ, részben Franciaországban, részben a franciaországi Svájcban. A körutnak a célja a lyoni városi kiállítás bemutatása, a francia nagyobb ipartelepek s különösen a vízerőművek bemutatása. A kongresszust Poincaré, a köztársaság elnöke fogja megnyitni a Sorbonne dísztermében.

A párisi kongresszus tárgysorozata a legkülönbözőbb kérdéseket öleli fel. Tárgyalják a husvétünnep idejének fixizálását, a naptár

nemzetközi egységesítését és egy nemzetközi vámtisztítási iroda felállítását is; tisztességtelen verseny szabályozása, nemzetközi szempontból a különböző állampolgárok között keletkezett pörök alaki szabályozásának egységesítését. A nemzetközi postacsekk- és zsiróforgalom ügyének előadója: Varjassy Lajos dr. az aradi kereskedelmi és iparkamara főtitkára. Az előadásoknál az eljárás az, hogy a beérkezett tanulmányok közül a legalkalmasabbnak szerzőjét jelölik ki. A postacsekk- és zsiróforgalomról 3 tanulmány érkezett be, egyik a párisi kereskedelmi kamara részéről, másik egy freiburgi német egyetemi tanártól, a harmadik Varjassy Lajos dr.tól. A párisi kamara elnöke David Memet kiemelte, hogy az egyike a legfontosabb és legaktuálisabb kérdéseknek s ő ajánlotta előadónak Mr. Boddent, a párisi kamara egyik képviselőjét, ezzel szemben a Comité Permanent elnöke, Canan Le Grand kijelentette, hogy Varjassy Lajos dr. olyan részletes és szép tanulmányt küldött be, melyet mellőzni nem lehet s utóbbit hozza előadónak javaslatba. A Comité Permanent ezt egyhangúlag elfogadta. Magyar részről még a tisztességtelen versenyről Lendvai Jenő, a temesvári kamara titkára küldött be német nyelven tanulmányt.

Orvostanár vádjai egy klinika ellen.

(Helytelen ápolással megölt beteg.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 26

A múlt év szeptember havában a Bakács-téri szülészeti klinikáról rendkívül súlyos állapotban szállítottak a Pajor-szanatóriumba egy fiatal asszonyt, Vezér Péter népszínház-utcai vendéglős feleségét, aki a klinikán halott gyermekét szült.

Hültl Hümér dr., a Pajor-szanatórium operatőre megállapította, hogy Vezér Péterné a lelkiismeretlen kórházi ápolás és helytelenül alkalmazott masszázssal okozta. Bélelzáródása van s már nem megoperálható. A szerencsétlen fiatal asszony pár nap alatt belehalt a Bakács-téri szülészeti klinika ápolásának következményeibe.

A lesújtott férj nem tudott belenyugodni felesége halálába s gondatlanságból okozott kétrendbeli emberölés eimén bűnvádi feljelentést tett Bazsaja Margit ápolónő és ismeretlen tettesek ellen. Az ügyészség nem vállalta a vád képviselőt, a védő előterjesztésére azonban Margalits Ede dr. vizsgálóbíró elrendelte a vizsgálatot, melynek során kihallgatták a Bakács-téri klinika személyzetét és a Pajor-szanatórium orvosait, köztük Hültl Hümér dr. professzort és Rácz dr. alorvost.

Hültl tanár vallomása nemesak igazolta a férj vádjait, akinek haldokló felesége mondta el, hogy Bazsaja Margit ápolónő, mikor kinok közt vergődve orvost kért, brutálisan utasította el a kérését és másnap F. doktor hasmasszázsát végzett rajta, hanem igen lesújtó volt a klinikára. A professor azt vallotta, hogy Vezér Péternén súlyos bélelzáródást konstataált s ezt az orvosi masszázss okozta.

— Vezér Péternét — mondotta Hültl nár — nem lehetett megoperálni, amikor szanatóriumba hozták, állapota a helytelen alkalmazott masszázss következtében reménytelenné vált s téves volt a klinika vakbélgyulladását megállapító diagnózisa is.

A vizsgálóbíró kihallgatta Bazsaja Margit ápolónőt is, akit a Bakács-téri intézet még a vizsgálat előtt elbocsátott. A tragikus véget ért Vezérnével egy szobában feküdt betegek vallomásai igazolták az ellene tett vádakot.

Vezér Péterné tragédiájának okmányait a vizsgálóbíró ma átküldte a törvényszéki orvosszakértőknek. Az orvosi szakvélemény beérkezése után nyomban kitűzik a főtárgyalás napját. Vezér Péter egyben kártérítési pörrel támadt a Bakács-téri klinika ellen.

A főrendiház ülése. Budapestről jelentik: A Bud. Tud. jelentése szerint a főrendiház április másodikán délelőtt tizenegykor ülést tart, melynek tárgyai a hajózási szerződések, több kisebb törvényjavaslat és kérvények lesznek.

Belepirult, aztán belesápadt. A palack fejét szalvétával kötötte körül és erőlködve húzta a dugót. Sokáig tartott. Vilma figyelte. Arra gondolt, hogy ebben a pózban nagyon hasonlít egy pincérhez. A termete is sokkal alacsonyabbnak tetszett, mint azelőtt. Az orrán, amit eddig nem nézett meg alaposan, csunya vonást fedezett fel, a haja szálában, a rövid és kópcós ujjában, amelyeket egyébként férfiasnak tartott, észrevette a parasztot, a cselédet.

— Siessen.

— Rögtön.

A pezsgő tajtékja kifröccsent a szőnyegre.

— Hozza már.

— Azonnal.

Egy kis tányéron vitte hozzá a pezsgőspoharat, de nem engedte inni:

— Ne igyék.

— Miért?

— Árt.

— Nem árt.

A vőlegény tétoázott, vizes szegény szemei határozatlanul meredeztek.

— Nem bánom, igyék.

— Nem iszom.

Percokig farkasszemet nézett a vőlegényével. Nézte, visszafojtott dühvel, lelketlenül. Gyüldölködve nézte a testét, az alacsony termetét, a paraszti orrát a kópcós kezét. Végre nem tudta magát türtőztetni és kifakadt.

— Hagyjon magamra.

A vőlegény sértődötten ment a másik szobába. Vilma szabadságot és megkönnyebbülést érzett. A tükrök elé ült. Öltözködés közben órákig vizsgálta az arcát, de most ezt is másnak látta, idegesnek, mintha valami előkelő

nőnek mutatkozott volna be, akit eddig nem ismert. Egyszerre elfogta valami öröm. A karjait kitérte. Nyaka kedves és lendületes ivben emelkedett, a termete felmagasodott, a szemé nézése megkeményedett, úgy várt, mint az ötödik felvonás heroinája, aki ünnepi gesztussal öleli magába a világot és a végzet perceit élvezi.

Benn a vendégek csoportokba verődtek. Egy fiatal ember arról beszélt, hogy a hiszterikák marokszámra nyelik a tüket, az egészségük ártaalma nélkül. A méltóságos urnak azonban észébe jutott a cukorbetegsége, amely egész jelentéktelenné tartott az orvos és bátrított kezekkel sétált le fel a szobában. Különösen a méltóságos ur furcsálta, hogy az ember egész járátlanul meghalhat. Mindenki emlékezett valamire. Ki a régi vesébajára, ki a kehes torkára, ki a vakbelére. Mindenki filozofált. Azok, akik kövérek voltak, a zsiros mellüket, a puffadt májukat, az előre nehezdedő bőrönd szerű pocakjukat idegen tehernek érezték, szerették volna ledobni a földre, megkönnyebbülten tovább szaladni, akik pedig vékonyan és soványan lézengtek, tapogatták madár-csontu termüket és tétován nézegettek körül, mintha húst, izmot, hajat kerestek volna, hogy — mint a tűzveszedelemben a ruhát, — sebbel-lobbal magukra kapják és kirohanjanak vele. Ideges nyugtalanság suhant a szobára.

A sok lehelettől megrekedt a levegő. Nem mertek elmozdulni a helyükről, de ablakot nyitni sem mertek, mert félték a meghűléstől. Később az öregebb urak — a nők megkérdező nélkül — levetették a gallérjukat. A többi férfi csak erre várt. Nemelyik a mellényét

kigombolta, a vastag aranyláncát az órával együtt odatette az asztalra. A nők követték példájukat. Egymásután csatolták le az ékszerkeiket, amelyek nehezen csüggték izzadt testükön. Asitoztak és krakogtak. Alig volt már etikett. Egy fiatal leány felszakította a bluzát. Távolabb a palma alatt egy öregebb nő kivette álhaját és nyugodtan betette a táskájába. Az arcokon a festék és a rizspór piszkos pocolyává olvadt.

Aztán a fény is sértette a szemüket. A társaság megállapodott abban, hogy a csillár csavarják és csak egyetlen körtét hagyták. Most fellelegeztek. A nők közelebb simultak férfiakkhoz, a kezüket nyújtották nekik és a részeg forradalmár nők, rájuk villant aranyfogukat. Az urak mozdulatlanul a Gondjaikba süppedtek. Szívták a szívart, gyerekesen, mint valami keserű csecset. Hamuk reszkettek a szivarok végén. A hamuplasztronjaikra hullott, bepiszkította a kalapjukat, a kezük, az arcuk, az orruk mocskos és szürke volt tőle. Később a hőség még nagyobbá vált. Ki kellett nyitni az ablakokat. A szoba pár pillanat alatt lehűlt. Hideg árnyékok szálltak a sötét szőlyék, a riadt emberek fölé.

Hirtelenül csöngettek. Egy biztos, nyugodt, rokonszenves fiatalember lépett a szobába, az orvos. A sok ember láttára megdörzsölte a szemét, visszahőkölt, nem tudta, kik ezek az emberek, akik kigombolták a ruhájukat, összeköcsölték a hajukat, hamuba mártották a homlokukat és itt ülnek elszontyolodva, félig meztelenül, csunyan. Meghajolt előttiük. Aztán mosolyogva a másik szobába ment.

Kigolyózzák Zlinszkyt és Beniczkyt.

(Wekerle Sándor nyilatkozata. — Cáfolat az interjura.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest március 26.

Amikor az Országos Kaszinó választmánya a katonatisztek dolgában meghozta ismeretes határozatát, mindenki azt hitte, hogy a klubban helyreáll a béke és nyugalom. Az érdekeltek: Zlinszky István és Beniczky Odön nyugodtan viselkedtek, az ügyet szóba se hozták, nem vitatkoztak s általában kerültek minden olyan diskurzust, amely összeütközésre adhatna alkalmat.

Ekkor kiadták azonban a jelszót: ki kell pletni, illetőleg ki kell golyózni Zlinszkyt és Beniczkyt a kaszinóból. Ennek az akciónak Petz István dr., az I—III. kerületi járásbíró vezetje állott az élére. Petz bíró elsősorban barátaival együtt körözött egy ívet, amelyben ő és száznegyven kaszinótagtársa „barátilag” felszólítja Beniczky Odönt és Zlinszky Istvánt, hogy lépjenek ki a kaszinóból, még pedig a kaszinó belső békéje érdekében. De ezzel egyidejűleg készült egy másik ív is, amelyben tizenhét kaszinótag, az alapszabályok 9. §-ára való hivatkozással Zlinszky István és Beniczky Odön kizárását indítványozza.

Petz István tegnap küldte el a baráti felszólítást Zlinszkynek és Beniczkynek. Zlinszky István nincs Budapesten és így nem is kapta kézhez a felszólítást. Beniczky Odön azonban megkapta a levelet és nyomban megbízta Zichy Aladár és Szmezsányi György országgyűlési képviselőket, járjanak el Petz Istvánnal és nézzék meg, hogy kik írták alá a baráti felszólítást és kik a kizárási indítványt. Ez tegnap meg is történt. Miután a baráti felszólításnak aligha lesz foganatja, valószínűleg sor kerül

a kizárási indítvány tárgyalására.

A kizárási indítványt, amely körül már az aláírók között is differenciák támadtak, alapszabályszerűleg közölni fogják Zlinszky Istvánnal és Beniczky Odönnel, akik tizenegy napon belül megtehetik rá észrevételeiket.

A *Neue Freie Presse* mai esti lapjában közli, hogy Wekerle Sándor az Országos Kaszinó elnöke a lap egyik munkatársa előtt a kaszinó ügyében a következő feltűnő nyilatkozatot tette:

— Mi a kizárási indítványt szabály szerint két hét múlva tárgyalás alá fogjuk venni. Már most jelenthetem, hogy a kaszinó ki nem fogja jelenteni, hogy a két ur egyéni becsülemet kifogásolja, de ez az egyetlen mód, hogy a megbolygatott békét helyreállíthassuk. Semmi kétségem sincs, hogy

a választmány a két urat ki fogja rekeszteni tagjai sorából.

A választmány azonban ezuttal is meg fog maradni ama álláspontjánál, hogy a polgárok és a tiszték között felmerült ügyekben nem lehet csupán az egyoldalú katonai felfogást alkalmazni.

Arra az akcióra vonatkozólag, melyet Zlinszky István és Beniczky Odön barátai indítottak Wekerle Sándor azt jegyezte meg:

— Erről nem tudok, de ez újabb súlyos bonyodalmat okozna.

A *Neue Freie Presse* eme interjúja kérdésében egy budapesti estilap munkatársa előtt Wekerle Sándor a következőképen nyilatkozott:

— Az igaz ugyan, hogy az illető hírlapíró előtt beszéltem arról, hogy a szabály szerint a

kaszinó választmánya két hét múlva dönt a kizárási indítvány felett, de hogy az illető urak ki lesznek-e rekesztve, vagy sem, arra nézve nem nyilatkoztam. Ezt már azért sem mondhatom, mert nem tartom lehetségesnek, hogy egy bizottság munkájáról és határozatáról, melyben én fogok elnökölni, ily módon előre praedjudikáljak.

VÁROS ÉS MEGYE.

Százhuszonöt ezer korona hiány a város zárószámadásában.

(A rossz esztendő Arad gazdálkodásában.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 26

Arad város közgyűlése az elmúlt évben, az 1912. évről beterjesztett zárószámadás tárgyalása alkalmával megismételte azt az óhaját, hogy a számvevőség terjessze be az év első harmadában a zárószámadásokat. Ennek eleget is akar tenni a hivatal és ezért serényen dolgoznak a város 1913. évi gazdálkodását tükröző mérleg összeállításán. Körülbelül még három hét kell, amíg a zárószámadás minden adata együtt lesz és a végeredmény is tisztán áll a nyilvánosság előtt. Ezért most csak általános képet lehet rajzolni az elmúlt kritikus esztendő eredményéről.

Szomorú volt az országra és a városra egyaránt. Azaz, hogy amekkora érdeke az államkincstárnak Aradon a városi adminisztrációra van bízva, az ugyszólván az utolsó szögig épességben marad, mert az egyetlen tétel talán az adó a most készülő elszámolásba, amely teljes hiánytalanul jelenkezik. Az állam megkapta az előírt adót az utolsó fillérig. Sokkal kedveltebbül alakultak azonban a város ama bevételei, amelyek a lakosság gazdasági helyzetével függenek össze. Építkezés, ingatlan forgalom, szikviz, fogyasztás és más az élet kényelmét szolgáló, a közönség jómódját és életkedvét tanúsító adó és illeték alapok csökkentek oly módon, hogy 1907. év óta most történik meg ismét, hogy a zárószámadások hiánnyal végződnek.

A zárószámadási hiány egyik legnagyobb tételét a miniszteriumok bürokratizmusa okozta. A kulturpalota költségvetésében már az elmúlt esztendőben szerepelt a szutterén és nagyterem bérbeadása. Ismeretes, hogy a sok huza-vona miatt még ma is rendezetlen ez az ügy és a sok irka-firka a városnak súlyos ezreseibe kerülnek.

Körülbelül százhuszonöt ezer koronával volt kisebb az elmúlt esztendőben a város bevétele, mint a költségvetési előirányzat. Fennakadás nem volt az elmúlt évben, mert kölcsönökkel, hitellel mindig tudott magán a város segíteni. A kiadások rovataiban nem történtek nagyobb túllépések, de az is igaz, hogy megakarításokat sem értek el.

Pénzügyminiszteri kiküldött Aradon. Az aradi borkereskedők sérelmeit, mint ismeretes, egy küldöttség tárta a pénzügyminiszter elé és Schreiber Henrik miniszteri tanácsos ígéretet tett arra, hogy a legjobb akaratú intézi el a panaszokat. Tisza István gróf minisztereinek, a város nagynevű képviselője is megígérte támogatását. Közbenjárásának eredménye az, hogy a miniszterium nem a papiros purparlék és leiratozás, feliratozás útjára terelte a kérdést, hanem elküldötte a miniszter Aradra, Prieszter Jenő dr. miniszteri titkár azzal a megbízatással, hogy úgy a pénzügyigazgatósággal, mint az aradi borkereskedőkkel személyesen tárgyaljon és igyekezzék az állam és a

kereskedők érdekeit kielégítő megoldást találni. Embey Iván helyettes pénzügyigazgató ma délelőtt látogatást tett Prieszter dr. társaságában Lőcs Rezső tanácsnoknál. Megállapodtak abban, hogy holnap, péntek délután fél négy órakor a tanácsnoknál a borkereskedők megjelennek és a miniszteri titkárral tárgyalnak és megállapodásra jutnak.

A kulturpalota többlet munkálatai. Az építészeti bizottság ma délután folytatta Lőcs Rezső tanácsnok elnöklésével tartott ülésében a kulturpalota építésénél végzett többlet munkákért beadott számlák revízióját. Kotsis Lajos vállalkozó 63 ezer korona követeléséből 17 ezer koronát elismert a bizottság, illetve holnap még egy helyszíni szemlét tart és annak eredményétől teszi függővé, vajjon nem fog-e további levonásokat javasolni. Mairovitz Emil 26 ezer korona követelését még nem vizsgálták felül.

Bécsi milliomos és aradmegyei bankigazgató pöre

(A vitás szőlővenyigék.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 26

Érdekes ügyet tárgyal a közel jövőben az aradi törvényszék egyik polgári tanácsa. A pörben szereplők egyike R. Schlumberger bécsi milliomos. Hogy ezt a nevet nem ismeri az országban mindenki, az csak annak a sajnálatos körülménynök tudható be, hogy a — százkoronások csak nagyon kevés példányban forognak. A százkoronások német szövegű oldalán ugyanis Popovics kormányzó és Pranger vezértitkár aláírása mellett ott olvasható Schlumberger aláírása is, aki az Osztrák-Magyar Banknak főtanácsosa.

Schlumberger polgári foglalkozására nézve borkereskedő s negyven-ötven millió ura. 1911. július havában Schlumberger szerződést kötött Székely Árpád gyoroki lakossal, az Arad-hegylajai Takarékpénztár igazgatójával, amelyben Székely két millió darab meghatározott vastagságú, hosszúságú és koru szőlőoltvány leszállítására kötelezte magát.

Két hónap múlva Székely leszállította az oltványokat, amelyeket alsóausztriában Korneuburgban a törvény értelmében a kormányhatóság külön hivatala vizsgált át. A kormányhatóság felülvizsgálva az oltványokat úgy találta, hogy egyes venyigék nem felelnek meg a szerződés követelményeinek: nem megfelelő koruk, vagy a vastagságuk, vagy a hosszúságuk nem felel meg a feltételeknek. Ezeket a venyigéket Schlumberger nem vette át s Székely rendelkezésére bocsátotta.

A gyoroki bankigazgató a venyigéket nem fogadta vissza, mert azok a feltételeknek megfelelőek, hanem ügyvédje, Kuttu Frigyes dr. utján pört indított Schlumberger ellen 5462 korona 06 fillért követelve tőle. Keresetében Székely hangsúlyozta, hogy rá nézve nem kompetens az alsóausztria kormányhatóság szakvéleménye, mert az átvétel helyéül a szerződésben Gyorok volt kitüntetve.

Az érdekes polgári pörben most indult meg a pöriratváltás. Schlumbergert a pörben Kell József dr. képviseli, aki válasziratóban hivatkozott a Schlumberger és Székely közti üzleti levelezésre, amelyben az átvétel helyéül kifejezetten az alsóausztriai Korneuburg község volt megnevezve. Kell dr. egyúttal viszontkeresetét indított 5636 korona 77 fillér erejéig Székely ellen, mert azért, hogy a venyigék nem voltak megfelelőek, Schlumberger ennyi kárt szenvedett. Jogászörökben érdeklődéssel néznek az ítélet alá.

Caillaux bizonyítékai a Figaró megvásárlásáról.

(Izgalmas jelenetek a vizsgálóbíró előtt.)

Távirati tudósítás.

Páris, március 26.

Hihetetlen elkeseredettséggel és kegyetlenséggel indult meg a harc Calmette Gaszton holtteste fölött. A Figaro, noha Caillaux egyelőre visszavonult a politikai élettől, tovább is üldözi a köztársaságnak ezt a kiváló pénzügyi talentumát, azzal a különbséggel, hogy a támadó cikkeket most már nem a meggyilkolt főszerkesztő jegyzi a nevével, hanem Raymond Recouli, aki egy fokkal még szenvedelmesebben végzi a dolgát, mint a tragikus végű Calmette cselekedte.

Valóságos harc fejlődött ki Boucard vizsgálóbíró szobájában is, aki minden második nap hosszú órákon keresztül vallatja Caillauxné, valamint a védelem által megnevezett, vagy önként jelentkező tanukat. A kihallgatás azért történik minden második napon, mert a törvény értelmében a vádlottnak minden kihallgatás után joga van huszonnégy óras pihenéshez. Erre Caillauxnénak szüksége is van, mert a vizsgálóbíró szobájában igen kegyetlen és ideget romboló jeleneteken kell átésnie.

Caillauxné maga nevezte meg egyik mentő tanujaként egy elhunyt világhíres francia festőnek, Chartran-nak a feleségét, aki tagja a legelőkelőbb párisi társaságnak és a volt pénzügyminiszter feleségének is bizalmas barátja volt. Caillauxné azt mondta a vizsgálóbírónak, hogy volt egy idő, amikor attól félt, hogy az Intransigeant nevű ujság fogja közölni a férje ellen felhasználható veszedelmes tartalmu magánleveleket. Epen ezért megkérte Chartranét, hogy menjen el a lap szerkesztőjéhez, Bailby-hez és vegye rá, hogy a kérdéses leveleket ne hozza nyilvánosságra. Erre nézve hallgatta ki a vizsgálóbíró a festő özvegyét, aki azonban

valótlanságnak jelentette ki Caillauxné vallomását.

A vizsgálóbíró ezután szembesítette a két asszonyt, akik között izgalmas jelenet fejlődött ki. Chartranné szemébe mondta Caillauxnénak, hogy közöttük soha szó sem volt az említett levelekről, sem arról, hogy ő menjen el Bailbyhez. A gyilkos asszony szörnyű igaztossággal felelt Chartrannénak és már-már attól kellett tartani, hogy a két hangosan kiáltó asszony elragadtatja magát, amikor a vizsgálóbíró eltávolította a tanuként megidézett urinót.

A míg a vizsgálóbíró szobájában egymást követik az izgalmas jelenetek, érdekes módon fejlődik az ügy a sajtóban is. A Figaró például miután a Caillaux ellen irányított hajsza ilyen tragikusan végződött, most

másik kampányba kezdett.

Azt hirdeti hasábjain, hogy Caillauxné nem hirtelen és meggondolatlan fölindulásában követte el a gyilkos merényletet, hanem előre megfontolt gyilkos szándékkal ment annak idején Calmettehez.

— Már a végzetes levél megjelenése előtt is, — írja a Figaró — tett említést Caillauxné arról, hogy végezni fog férjének ellenfelével.

Erre tanukat is ígér a párisi ujság. Még meglepőbb a Figarónak az az állítása, hogy Caillauxné a merénylet elkövetése előtt való

leckéket vett a revolverrel való céllövésből.

Erről is azt mondja a Figaró, hogy tanukal tudja bizonyítani a dolgot.

Természetes, hogy a Figarónak ezeket az állításait nem lehet készpénznek venni, de annyi bizonyos, hogy Caillauxné védelme az esküdtek előtt sokkal nehezebb lesz, semmint az első napokban ígérkezett. Bizonyos az is, hogy mikor tárgyalásra kerül a dolog, végzetlenül bonyolódott lesz az egész ügy, amely körül roppant hevességgel fog megütközni Franciaország két ellenséges irányzatának, a köztársasági és a monarchikus eszmének a tábora.

Poincare a gyilkos asszony tanuja.

Párisból jelentik: Megerősítik azt a hírt, hogy Caillauxné tegnapi kihallgatása végén megkérte a vizsgálóbíró, hogy alkalmas formában kérdezze meg Poincarét, hajlandó volna-e fölvilágosítást adni bizonyos dolgokról, amelyek Caillauxné védelme tekintetében nagyon fontosak.

Pénzért üldözte a Figaro Caillauxt.

Párisból jelentik: A Bonnet-Rouge estilap, amelyet Caillauxné védelmének szenteltek, tegnap közölni kezdte a Figaro Caillaux ellen való hajszájának valódi okait. A lap a következőket írja:

Kiváló nagytőkések és nagyiparosok szövetkeztek a mai adórendszer védelmére és nagy összegeket osztottak azét a sajtónak. Az orosz-lánrészt a Figaro kapta és Calmette minden eszközt megragadott a Caillaux ellen való harcban. Caillaux barátai körében azt mondják, hogy ha a sajtó magatartása nem változik, föl fogják használni azokat a fegyvereket, amelyeknek birtokában vannak a Figaro ellenében. Nemcsak jellemezni fogják Calmette-et, mint üzletembert, hanem rá fognak mutatni Barhou és a Figaro viszonyára is. Barhou tudja, hogy Caillauxnak egész sereg okirat van birtokában, amelyeknek a kamara nyílt ülésén való fölolvastása, vagy a sajtóban való közzététele nagyon súlyos helyzetbe hozhatná Barhout és híveit. Hogy Caillaux eddig nem engedett politikai barátai kérésének és nem szolgáltatta ki ezeket az okiratokat, az a felesége ellen folyamatban levő eljárással magyarázható.

Bernstein vallani akar a Figaro 30.000 frankjáról.

Párisból jelentik: A Figaro ma Bernsteinnak, a kiváló írónak a laphoz intézett levelét közli, Bernstein azt kéri, hogy a vizsgálóbíró hallgassa őt ki és a többi között a következőket írja:

Mindazok, akik Calmette-et ismerték, vállvonogatással fogják elintézni D'Estradère hercegnő vallomását. Azonban nemcsak az elhunyt barátairól van szó, hanem az országról és esküdtszékről. Ezért kértem a vizsgálóbíró, hogy hallgasson ki. Véletlenül pontos értesüléseim vannak és abban a helyzetben vagyok, hogy néhány perc alatt bebizonyíthatom a vizsgálóbírónak, mennyit ér az a történet, a mit tegnap elmondtak neki.

D'Estradère hercegnő tudvalevőleg azt vallotta, hogy Caillaux-nak és korábbi feleségének három levelét megsemmisítették. A levelekről azonban Dupréné asszony fényképmások készítettet, Calmette tudott a fényképekről és D'Estradère hercegnőnek és még valakinek 30.000 frankot ajánlott föl, hogy találkozást hozzanak létre közte és Dupréné asszony között, de az ajánlatra elutasító választ kapott. Miután a Figaro az egyik levelet kö-

zölte, Caillauxné asszony jogosan hihette, hogy Calmette a másik két levélnek is birtokában van.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A népgyűlési szónok pürei. A forradalmi május huszonharmadikát követőleg, 1912. június havában az aradi függetlenségi párt a Thököly-téren népgyűlést rendezett, melynek egyik szónoka Pogány József dr. akkor még a Friss Ujság munkatársa volt. Pogány dr. beszédéből sok galiba származott: beszéde egyik részében a rendőrség kiküldötte ugyanis királysértést látott, megindította a szónok ellen az eljárást s a nagyváradi kir. törvényszék, mint esküdttörvényszék el is marasztalta Pogány dr.-t. Ebből az egyik királysértési pörből egy másik is keletkezett: a Népszava az esküdtszéki tárgyalásról beszámolva olyan kitételeket használt, amelyek szintén királysértőek voltak s a cikk megnevezett szerzőjét a budapesti törvényszék, mint esküdttörvényszék a napokban szintén elítélte. Pogány dr. beszédéből most egy harmadik bűnpör keletkezett. Pogány dr. ugyanis beszédében a budapesti államrendőrség felett is súlyos kritikát gyakorolt s az államrendőrség, mint testület nyilvános rágalmozás miatt feljelentette őt az aradi törvényszéknél. Az ügyben ma kellett volna a főtárgyalásnak lenni, azonban a vádlott orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy beteg s így a tárgyalás elmaradt.

§ Agyonszurt olcsó napszamos. A múlt évben veres verekedés volt egy gyoroki kocsmában. Egyik asztalnál egyedül idogált Nyisztor Pál, egy másik asztalnál pedig Csiki János napszamos és őt társa. Csiki már meglehetősen ittas volt, amikor odaszólt Nyisztornak:

— Hát te micsoda legény vagy, hogy hetven krajcárért állasz napszámba? Nem szégyelled magad? A megjegyzésből kifolyólag általános verekedés támadt, amelynek során Nyisztort agyonszurták. A kocsmai verekedők felett ma itélkezett a törvényszék. Csiki másfél évi fogházat kapott, míg társai, Csiki Béla, Vig István, Kristóf Mihály, Sallay Rafael, Szabó Lajos és Iván Mihály egyenként hét-hét havi fogházat.

§ Gyermekek tolvajbandája. Többször foglalkoztak annak idején a lapok az ugynevezett tigrisbanda garázdálkodásával. A tigrisbanda egy fiatalokból összeállított bünszövetkezet volt, amely az egész városban tolvajlásokat követett el. A rendőrség azonban összefogdosta a banda tagjait, akik felett ma az aradi kir. törvényszék itélkezett. A törvényszék a banda tagjai közül négyet javítóintézet, hármat dorgálásra ítelt, kettővel szemben a ügyész elejtette a vádat. I. Györgynét, aki banda tagjaitól a lopott holmikat megvásárolta, a törvényszék 10 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ A tintatartó-pör. Budapestről jelentik: A Kurián ma tovább folytatták a tintatartódbóló képviselők ügyének a tárgyalását. Ma a pörbeszédre került a sor. Az ügyben holnap délelben hirdetik ki az ítéletet.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 161
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 161
Nyomda	— — — — — 161

Ha a névtelen levél igazat mond.

(Válpörrel végződő nyomozás.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, március 26.

Az aradi rendőrségen megjelent a napokban egy aradi uriember és szokatlan ügyben kérte a rendőrség közbenjárását:

— Nagyon diszkrét és családi természetű dolgról van szó — mondotta — de mégis a rendőrséghez kell folyamodnom, mert egy ismeretlen jóakaróm folyton névtelen levelekkel üldöz, amelyekkel egész családi életemet feladta. Ezekben a levelekben azt adta a tudomásomra, hogy a feleségem a legjobb barátommal megcsal és többször Pestre is utaznak együtt. Én nem adtam hitelt a névtelen levélíró állításának, de gyanakodni kezdtem, amikor a feleségem nemrégiben azzal állott elő, hogy sűrűn Pestre kell utaznia. Nem akartam elengedni, de olyan nyomós érveket hozott fel az utazás szükségességének bizonyítására, hogy végre is beleegyezésemet adtam. Másnap reggel feleségem tényleg elutazott.

— Most utánajárok a levélíró állításainak — gondoltam magamban — és feleségem távozása után telefonáltam annak a barátomnak a hivatalába, akivel a névtelen levél meggyanusította. A férfi a hivatalban volt s én megnyugodtam. Később eszembe jutott, hátha a következő vonattal utazik csak a feleségem után a barátom s a legközelebbi Budapest felé menő vonat indulása után megint felhívtam telefonon, a hivatalát. A barátom most is bent volt a hivatalban, s én most már egészen meg voltam győződve ném ártatlanságáról. Keserű szemrehányásokat tettem magamnak, amiért pillanatig is kételkedni mertem a hűségében s mikor az asszony másnap hazaérkezett, boldogan öleltem magamhoz. De boldogságom nem tartott sokáig. A napokban megint levelet kaptam attól az ismeretlentől, aki már annyiszor felzaklatta nyugodt családi életemet. Dühösen bontottam fel a levelet, s el voltam készülve rá, hogyha megint feleségem hűtlenségéről ír benne, odaadom a levelet a rendőrségnek, nyomozza ki a rágalmozó gazembert. De el se tudom mondani, milyen nagyon meglepődtem, amikor a borítékból ez a levél hullott ki:

„Nagy számár vagy te, barátom. Arról meggyőződtem, hogy X. Aradon volt, amíg a feleséged Pesten járt, de elfelejtettél utánajárni annak, hogy kedves nőd tényleg Pesten volt-e. Persze, hogy Aradon volt X., sőt azt is tudom, csinált. Együtt élt a feleségeddel egy kényelmesen berendezett kis lakásban.“

— Most már igazán nem tudom, higgyjek-e a feleségem hűségében. Ez a levél újból megingatta benne való hitemet, s nagyon kérem ezért az urakat, nyomozzák ki a levélíró, akkor majd világossá derül az ügyre. Isten óvja az illetőt, hogy a kezem közé kerüljön, aki így tönkretette a boldogságomat.

A rendőrségen tudomásul vették a férj panasztát s névtelen levelekről lévén szó, természetesen megindult a nyomozás. A rendőrség legügyesebb detektívjei nyomoztak a pikáns ügyben, de nem tudták felfedezni a levélíró kilétét. Valami eredménye mégis volt a nyomozásnak: egy válkésztés, amelyet a férj most adott be az aradi bíróságnak.

Nyomozó munkájukban ugyanis a detektívek mellékvágányra siklottak s ha a levélíró megtalálni nem is tudták, annyit sikerült megállapítani, hogy felesége Aradon tartózkodott, amíg Pesten kellett volna lennie s ezt a tartózkodást a férj barátja, X. ur tette kelle-

messé számára, megosztván vele egy puhán berendezett diszkrét lakás gyönyöreit. Erről az eredményről jelentést tettek a férjnek, aki ezután elhitte, hogy a névtelen levélírónak igaza volt.

Akinek Damjanich volt a násznagya.

(Lakodalom az aradi vár kazamatáiban.
Bora Pálné halála.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 26.

Ma a Csiky Gergely-utca 21. számú házában nyolcvanegy éves korában meghalt Bora Pál negyvennyolcas honvéd főhadnagy özvegye, egy rendkívül regényes életű urinő, kinek házassága és egész házasi élete a magyar szabadságharc és az abszolutizmus izgalmas korrára esett. Az elhunyt uriaszony élete utolsó napjáiig megőrizte szellemének teljes frissességét és hozzátartozóinak, különösen egyetlen leányának, Bóra Vilmának sokat és érdekesen beszélt romantikus életéről és házasságáról. Bóra Pálnét férjével a legválságosabb háborús napok hozták össze és ekkor tartották meg esküvőjüket, melyen az ifju pár egyik

násznagya Damjanich János tábornok volt.

Özvegy Bora Pálné apja Hehr Ádám, Arad városának a negyvennyolcas idők előtti főmérnöke volt. Mikor a szabadságharc kitört, a polgárok csaknem kivétel nélkül ott hagyták hivatalaikat és üzleteiket és a város nemzetőri csapatába mentek katonai szolgálattételre. Hehr Ádám is fivérével Hehr Jánossal nemzetőr lett. Hehr Ádám mint mérnökember tüzérszolgálatot teljesített és a Maros partján felállított ágyutelepnek volt a parancsnoka.

— „Sokszor mesélte el anyám azt az érdekes történetet, — mondta az Aradi Közlöny tudósítójának Bóra Vilma — hogy miképpen lett atyámból katona. Atyám édesapja, Bóra Mihály Kisjén volt tisztartó József nádor uradalmában. Atyám gyakran játszadozott katonáskodással apjával és egy ilyen alkalommal történt, hogy a kastély kertjébe, hol nagyapám lakott, váratlanul betoppant József nádor, ki mosolyogva nézte a játékot.

— Ebből a fiúból persze katonát fog nevelni — kiáltotta József nádor és felkapta a kis Bora-fiút.

József nádor rábeszélésére Bóra Mihály elhatározta, hogy fiából katonát csinál. A palatinus fel is vitte magával a hét éves fiút egy katonai nevelőintézetbe Bécsbe. Itt neveltek katonát atyámból, ki a szabadságharc kezdetén Lembergben állomásozott, mint a Máriássy ezred egyik kadétisztje. Mikor hazulról a háborús hírek jöttek, az egész ezred óriási nehézségeken és viszontagságokon, a Kárpátokon keresztül hazaszökött. Itt azután elszéledtek és kiti a maga szűkebb pátriájába ment, hogy a szabadságharcban kivégezését. Így jutott Bora Pál Aradra, hol mint képzett tisztnek nagy hasznát vették.

— Ekkor történt folytatta Bóra Vilma, hogy az 1849. év egyik februári napján Aradra törtek be a szerbek. A lakosság rémülten menekült, még azok is, kik a város tulsó végén laktak, de különösen nagy félelemmel töltötték el az eseményeket azokat, kik a város abban a részében voltak, hol a szerbek betörték. Nagyzüleim az Asztalos Sándor-utcában, az akkori Szép utcában laktak. Anyám tizenöt éves volt és nagy félelemmel ment szülei után, kik házukból az ótmető felé menekültek.

— Siessünk, siessünk — kiáltotta a fiatal leánya — mert utolérnek a rácsok.

Ekkor egy daliás honvédtiszt állott a leány elé és annak szemébe nézve férfias hangon mondotta:

— Ne féljen kisasszony, megvédelem én magát az ellenség elől.

Hehrék összenéztek. Senki sem ismerte a fiatal tisztet, kinek határozott fellépése mindnyájuk tetszését megnyerte.

— Ki ez a fiatal ember — kérdezte Hehr Ádám bátyjától.

— Nem tudom, de majd beszédbe bocsájtkozom vele — mondta Hehr János és azonnal szíves beszélgetést kezdett a honvédtiszttel, aki nem volt más, mint Bora Pál. Mikor az ótmetőhöz értek, hol az egész város lakossága megtelepedett, Bóra Pál visszament a harcba és kedélyesen szólt oda Hehr Ádámnak:

— Vége lesz még ennek a küzdelemnek, majd oszont csinálunk mi ebben a városban és visszajövök akkor még magukhoz. Magánál veszek ki egy butoros szobát, bátyámuram és akár soha sem megyek el onnan.

Ugyis történt. Mikor a szerbeket Aradról kivertek és csendesebb idők jöttek az akkor huszonhét éves Bora Pál beköltözött Hehr Ádám házába. Udvarolt a házikisasszonynak és csakhamar meg is kérte a kezét. Hehr örömmel adta leányát a derék katonához és nemsokára megjött Temesvárról Vécsey Károly hadtestparancsnok írása, melyben a házassághoz engedélyt adott.

— Szüleim házassága — mesélte Bora Pál egyetlen leánya,

az aradi vár kazamatáiban volt.

Apám mikor Vécseytől engedélyt kapott, azonnal Damjanichhoz sietett, ki akkor tört lábával az aradi várban tartózkodott és kérte őt legyen a násznagya. A tábornok örömmel tett eleget apám kérésének, kit nagyon kedvelt. 1849. június tizenötödikén

Magyary Alajos, akkori várkaplán,
későbbi pankotai piébános,

megeskette szüleit a vár templomában és innen a násznép élén az egyik vőfélyvel, Dessewffy Arisztóddal, a későbbi vértanúval a kazamatákba ment. Szegény anyám gyakran mesélt arról a lakodalomról, melyen a tisztek és polgárok késő jelleg mulattak együtt. A nemrégiben meghalt Kis Józsi cigány húzta az ifju párnak és Santi, az olasz cukrász nem győzte hordani az édességeket. Több mint száz tiszt volt együtt. A fiatal pár csak két hónapig élvezhette háborítatlan boldogságát. A fegyverletétel után Pankotára menekültek. Nagyapám is, apám is elvesztette minden vagyonát és apám azonkívül nagy üldözöttségnek is volt kitéve. Tizenkét esztendőig lakott künn a pankotai szállókban és bizony gyakran megessett, hogy a hatóság kereste a „renegát katonatiszteket“. Ilyenkor

Naszádi Sándor főszolgabíró keres-
ték fel

és kérdezősködtek náluk. Naszádi egy kis fiút szalasztott apámhoz egy cédulával, amelyen csak annyi állott:

„Pali barátom, keresik a honvédeket“.

Apám ilyenkor bemenekült apósához ki Aradon lakott az akkori iskola utcában, a mai Kazinczy-utcában levő Lustig házában. Mikor Pankotáról elmentek a kémkedők, apám visszatért oda.

A Bach korszakban Bóra Pál a temesmegyei Nagykőrvesen segített ottani legyőzött rokonának, Coronini katonai parancsnok gyakran elhagyott meg dícsérőleg ottani munkájáért, hiába is Temesvárra, de a volt negyvennyolcas tisztem volt hajlandó az osztrákoknak szolgálni. A küzdelem után nemsokára meghalt.

Az elhunyt uriaszony társaságának gyakran mesélt esküvéje viharos napairól és csak az utóbbi napokban beszélt utóljára férjéről a küzdelmes évekről és hős násznagyáról. De a hon Jánosról. Ma váratlanul érte a halál és a hon szállítja Temesvárra az egykor dühös ferő mellé.

EGYESÜLETI ÉLET

(*) Az Aradi Autonom Katolikus kör március 28-án d. e. 9 órakor első alkalommal ülést tartott. A kör elnöke, Szathmáry Gyulának emlékeztető beszédet mondott, melyben az isteni tisztelettel üli meg. A kör tagjai közül a legnagyobb számban való megjelenésűek az elnökség.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: *Katonadolog*, operette. Szoyer Ilonka vendégfelléptével. (A. bérlet.)
Szombat: *Kis király*, operette. Szoyer Ilonka vendégfelléptével. (B. bérlet.)
Vasárnap: Délután: *Luxemburg grófja*, operette. Este: *Piros bugyelláris*, népszimű. Szoyer Ilonka vendégfelléptével. (C. bérlet.)

* Szoyer Ilonka vendégjátéka. A legkedvesebb és legszivesebben látott vendégek egyike az aradi színpadon Szoyer Ilonka, a Népopera primadonnája. Ma este meleg szeretetteljes ovációkkal üdvözölte a közönség, az Aranyesőben Jolán szerepében, melyet ő kreált és vitt diadalra Budapesten. A kitűnő művész nő gyönyörű hangja, elragadó egyénisége ma is elbűvölte a közönséget és zajos ünneplést hozott a kedves vendégnek. A vendégművész mellett sokat tapsoltak *Diósi Nusi* pompás *Gwendolinjának*, *Ocskaynak* a báró szerepében. *Győző* ma is agyonkacagatta a publikumot és az effektus teljességéről *Komjáthy Mici* és *Nógrádi Malvin* gondoskodtak és még énekeltek is. H. G.

* Márkus Emilia Londonban megbetegedett. Márkus Emilia asszonyt, a Nemzeti Színház művésznőjét, egy héttel ezelőtt távirat szólította Londonba veje, *Nizsinszki Vaszláv* betegágyához. A világhírű orosz táncos, mint akkor hírül adtuk, idegrohamot kapott és föllépéseit a *Palace Theatre*-ben abba kellett hagynia. A felesége, Márkus Emilia leánya, hívta Londonba ádesanyját, de a művész — amikor megérkezett Londonba nemcsak *Nizsinszkit*, hanem a leányát, *Romolát* is súlyos betegen találta. A nagy izgalom következtében maga a művész is megbetegedett; most London egyik szállójában fekszik és idejére nem térhet vissza Budapestre. Ma délelőtt *Tóth Imre*, a Nemzeti Színház igazgatója, táviratot kapott tőle, amelyben tudatja, hogy fekvő beteg és így a *Mária Antónia* holnapra kitűzött előadására nem jöhet haza.

* Fodorné-Krausz Berta zongoratanárnő növendékeinek egy része hangversenyezett szerdán délután. Az idei növendékhangversenyek között egyike volt ez a legsikerűsebb és a legtekélyesebb előadásoknak. A növendékek egytől-egyig serkentve tanárnőjük buzgalmitól és lelkiismeretes oktatásától, kitűnően állottak meg helyüket és élvezetet nyújtottak előadásukkal. Külön említést érdemelnek *Tichy Erzsé* és *Haber Erzsé*, mindketten a legnagyobb pontossággal játszottak egy négykezeset. *Rauch Boriska*, *Szalkay Janka*, *Haber Hajnalka*, *Lutivák Ellus* és *Naszthauer Etta* mint kezdők, határozott tehetséget árultak el. Nagyon jól játszottak *Schmitzer Erzsike* és *Martits István* is, ugyszintén meglepőt nyújtott *Klein Jolánka*, *Dulovics Irén* és *Böske* bravuros előadásukkal. A legnagyobb precizitással adta elő kivül a darabját *Szende Annuska*. Kotta nélkül játszott *Morgenstern Irmuska* is, mindketten nagy előrehaladottságot mutattak fel. *Daszkal Aranka* ugyesen adott elő egy bájos Szerenádöt. A legnagyobb élvezetet szerezte a nagyszámu hallgatóságnak *Holló Pistike* előadása, ki korához és tanulmányi idejéhez képest a legtekélyesebbet nyújtotta játékával. Az előadott művet szakértően játszották még *Pavlovits Deszánka* és *Szakács Gyula*. *Fodor Ella* ugyes gondonkajátékával jól megérdemelt tapsot aratott. Hatásosan mutatta be tudományát *Morár Szidike*. A kitűnően sikerült hangverseny végeztével *Polák Irmuska* gyönyörű szavakkal köszönte meg jeles és szeretett tanárnőjük fáradságát és ügybuzgalmit, átadva a növendékek nevében értékes csokrokat. A nagyszámu közönség a legnagyobb elismeréssel osztott széjjel.

* Sherlock Holmes a világhírű detektív mesterfogásáról készült film legközelebb az Urániában. 5

* A színház jelentései. Szoyer Ilonka második fellépte. Szoyer Ilonka ma kezdte meg négynapos vendégszereplését, az Aranyeső Jolánjában, ebben az igazán nekiteremtődött szerepben. Pénteken lép fel másodsor, a Katonadologban Nakinak szerepét játssza. A Katonadologban egy másik vendége is lesz az aradi színháznak: *Mucsi Anna*, a debreceni színház táncos színésznője. — Szoyer Ilonka szombaton lép fel harmadszor, a Kiskirályban *Montarini* énekesnőt játssza el, míg vasárnap este bucsuzik a *Piros bugyellárisban* az aradi közönségtől.

A tündérlaki leányok. A kedves vidámságok szuverénje: *Heltai Jenő*, minden esztendőben pompás, elsőrangú kvalitásu darabot kedveskedik a közönségnek. A tündérlaki leányoknak, amelyet most készül bemutatni az aradi színház, páratlanul álló nagy sikere lesz. Négy héttel ezelőtt volt a premierje a Vigaszínházban s a négy hét alatt husz előadást, husz táblás házat ért meg. Az aradi színház a kitűnő *Heltai*-darabhoz méltó ambícióval készül a bemutatóra, amely a jövő hét közepén lesz.

Vasárnap délután a *Luxemburg grófja* kerül színre.

Cigányszerelem reprize. Másfél éves pihenés után, hétfőn este felelevenít az aradi színház *Leher* egyik leggyönyörűbb muzsikájú operettjét: a *Cigányszerelem* hétfői előadása annál is érdekesebb, mert teljesen új betanulással, új szereposztásban megy.

* A két káplár. (Schiller *Bürschaftja* az Urániában.) Az örökéletű költőnek halhatatlan műve, melynek örök bese nemcsak a költői szépségen, hanem a téma nemes érzületében van: filmdrámává feldolgozva ma vászuan jelenik meg. És amennyire a nagy költő munkája évszázadoknak szerzett gyönyörűséget, olyan bizonyos, hogy a mai bemutató is emlékeztet fog maradni sokáig. *Derville hadnagy*, kit ártatlanul gyanúsítanak meg lopással s aki megszökve álnev alatt ujononak áll be idegen ezredbe, nemes szívű, bátor katona. Új állásában is kitünteti magát és csakhamar kaptár lesz és mikor szolgálata közben ő és *Róbert* nevű bajtársa parancs ellenére a hadronalba engednek egy siránkozó nőt: a hadbíróóság *Vilmost* halálra ítéli. De *Róbert* kezességet vállal, hogy bajtársa csak családját megy utoljára meglátogatni és ha nem térne vissza kivégzés időpontjáig, ő áll helyette golyó elé. Sok küzdelem után pár perccel a dobpergés jelezte gyászos percek előtt, megérkezik *Vilmos* ekkor kiderül, hogy a sikkasztásban ártatlan volt s mindkettőjüket kitüntetik. A filmdráma egyike a legjobb és a legnemesebben feldolgozott témáknak. 5

* Detektív-slágerek az Apolló-színházban. (Az X-klub: A titkos szekrény) Ami csak nagyszabású, új eseménye van a kinematográfának, az mind gyors egymásutánban bemutatásra kerül az Apolló-színházban. *Asta Nielsen* szereplése után hatalmas, minden ízében izgató, érdekesítő detektív műsort mutat be az Apolló. A bűnügyi slágerek szombaton kerülnek bemutatásra. Két hatalmas slágere van ennek a pompás műsornak. A X-klub és A titkos szekrény. A X-klub *Martin Numa* detektívnek egyik legszenialisabb trükkje. A titkos szekrény pedig a *Nat Pinkerton*-sorozat egyik legmekkapóbb esete. Detektívdrámák ezek, amelyeknek szerzője maga az élet és nem egy mozdítandó fantáziaja, aki valószínűleg eseményeket halmoz össze. Ezek a képek egészen új zsánert jelentenek, egy egészen új vonást visznek a detektívdrámákba. A kezdetben misztérióz és homályos eseteket szenialisan oldják meg a detektívek, igazi élet lüktet ezekben a darabokban. A tömeg mindég be fogja tölteni a mozgósínházakat, hogy kedvencüket, *Nat Pinkerton*ot és *Martin Numát* lássák, amint a valóságban léteznek és élnek. A detektív-slágerek szombati bemutatója elé nagy érdeklődéssel néz az Apolló publikuma. 3

* *Asta Nielsen* az Apollóban. (Buksi utóljára.) A legnagyobb moztár, *Asta Nielsen* szerepelt az Apolló mai műsorán. A Buksi című vigjátékban lépett fel a moztíművész nő s annyi bájjal, kellem, művészet van ebben a nőben, hogy produkciója egyháiban is gyönyörködött, hozzá még igazán művészileg értékes tudása, jelentős estté avatta az Apolló mai premierjét. A Buksi pénteken kerül utoljára színre az Apollóban. 3

MULATSÁGOK.

(=) Az Aradi Iskolatársnők Egyesülete tegnap délután öt órakor tartotta a polgári leányiskola tornatermében második zsúrtját. Az iskolatársnők első zsúrtja olyan kedélyes, kedves és meleg mulatság volt, amilyen ritkán van Aradon és siker tekintetében nem maradt mögötte a tegnapi sem, amelyen még többen jelentek meg, olyannyira, hogy a tágas tornateremben valósággal szorongott a közönség. Nívós műsor vezette be a zsúrt, amelynek egyes száma *Ferentzy Ilonka* konferálta be. A bájos fiatal polgári iskolai tanítónő kedves közvetlenségű, ötletes, finom csevegését gyakran szakította félbe a közönség zugó tapsa, amely minden konferánsza után bőven megismétlődött. A műsor első száma *Kara Mancsi* művészi zongorajátéka volt. A nagyszerű zeneszám után dr. *Prohászka Lászlóné* olvasta fel egy rajnamenti utazásáról írott naplójegyzetét. Az aradi társadalom egyik legszellemebb, legintelligensebb uriaszonyának vonzó hangú érdekes és színes modorban megírt uti jegyzetét, amelyekbe a rajnamenti poétikus mesék és mondák ügyes beleszövése vitt sok meleg hangulatot, nagy figyelemmel hallgatta a közönség és utána percekig lelkesen ünnepelte a felolvasónőt. *Horváth Gizi* énekelt ezután, *Farkas Mariska* és *Pünkösti Jánosné* hegedű és zongorakísérete mellett. Az ügyes énekszám után *Tóth Böske* szavalta el hatásosan *Abrányi Emil* egyik hazafias költeményét, majd *Weichert Auróra* zongorakísérete mellett ismét *Horváth Gizi* énekelt el gyönyörű hangon három magyar dalt. A műsor befejeztével az uriaszonyok és urileányok különböző édességeket szolgáltak fel, ezután pedig tánc következett.

(=) Az aradi Máv. mozdonyfűtők estélye március 24-én a Faller-féle mikelakai vendéglő összes termeiben volt, amelyen *Fényes Kálmán* Máv. felügyelő, fűtőházi főnök és felesége is megjelentek, mint az est védnökei. A védnöki párt *Bartucz Antal* elnök fogadta. *Fényes Kálmán* fűtőházi főnök megköszönte a fogadtatást. *Mihók Mariska* köszöntő kíséretében gyönyörű rózsacsokrot nyújtott át a védászonynak.

A mulatság reggelig a legjobb hangulatban tartott. Felülfizettek: *Fényes Kálmán* 10 korona, *Keppich Zsigmond* 10 korona, *Sárkány Antal* 4 korona 20 fillér, *N. N.* 3 korona 80 fillér, *Bonyhád Károly* 3 korona, *Dorkó György* 3 korona, *Molnár Béni* 3 korona, *Kamenik Nándor* 2 korona 80 fillér, *Tárov Sebestyén* 2 korona, *Balogh Zoltán* 2 korona, *Takátsy Kálmán* 2 korona, *Scheiber Ernő* 2 korona, *Weisz Ödön* 2 korona, *Tar Sándor* 2 korona, *Szántó Gyula* 2 korona, *Székely Károly* 2 korona, *Vékony Sándor* 2 korona, *Tóth István* 2 korona, *Vörös Mihály* 1 korona 80 fillér, *Boja István* 1 korona 60 fillér, *Szakács Károly* 1 korona, *Varjassi Vencel* 1 korona, *Trajer Mátyás* 1 korona, *Seicz János* 1 korona, *Bányai Mátyás* 1 korona, *Puskás Ferenc* 1 korona, *Tóth Andor* 1 korona, *Mészáros István* 1 korona, *Kiss János* 1 korona, *Faragó Gyula* 1 korona, *Aczél Sebők* 1 korona, *Pál Béla* 1 korona, *Sipos József* 1 korona, *Pály Mihály* 1 korona, *Bikfalvy Péter* 1 korona, *Barabás Ferenc* 1 korona, *Németh Mihály* 1 korona, *Marézán Györgyné* 1 korona, *Tóth Pál* 80 fillér, *Barbarics István* 80 fillér, *Pálmay Elek* 80 fillér, *Thury Pál* 80 fillér, *Kovács János* 80 fillér, *Kiss István* 70 fillér, *Rózsa András* 60 fillér, *Fényes János* 60 fillér, *Sebestyén József* 40 fillér. Fenti összegekért a jótékony cél nevében köszönetet mond a rendezőség.

Vilmos császár a trónörökös-pár afrikai utja ellen.

(Találgatás a lefújás okairól.)

Távirati tudósítás.

Berlin, március 26.

Berlin politikai és társadalmi köreiből a trónörökös Afrikába tervezett utazásának lemondása a beszéd tárgya. Mint ismeretes a trónörökös afrikai utazásának minden részlete meg volt állapítva, már az utazási költségekben is megállapodtak. Vilmos császár ugyszólván az elutazás órájában tagadta meg a trónörökös-től az utazási engedélyt és kijelentette, hogy alkalmasabbnak tartja, ha a trónörökös most nem megy a kolóniákra, hanem Németországban marad.

Természetesen politikai körökben és a lapok hasábjain különböző verziók keringenek az utazás elmaradásáról. Az egyik verzió szerint a dolognak anyagi okai vannak. Az utazás költségét száznyolcvanezer koronában állapították meg és egyben elhatározta az udvar, hogy ezt az összeget a birodalmi tanácstól fogják kérni azzal az indoklással, hogy a birodalomnak érdekében áll, hogy a trónörökös a kolóniákat megismerje. Mikor azonban híre terjedt annak, hogy a birodalmi ülés akadályokat fog gördíteni az elé, hogy az összeget kiutalják, a trónörökös hajlandónak nyilatkozott, hogy ezt az összeget sajátjából fogja fedezni. A császár azonban ezt a tervet lefújta.

Más hír szerint a császárnak többféle oka volt, hogy megakadályozza a trónörökös utját. Első sorban is nem szimpatizált azzal a gondolattal, hogy a trónörökös huzamosabb ideig távol legyen az országtól. Ellenezte a tervet még állítólag a trónörökös személyi biztonsága érdekében is, végül a legvalószínűbb, hogy a császár nem tartotta tanácsosnak, hogy a trónörökös a vezérkari kurzus hallgatását megszakítsa.

Mint látható, a találgatások sokféle állításra vezettek és ezek mindannyian egybehangzóan azt tartják, hogy a trónörökös utazása Vilmos császár atyai szigorán tört meg. A császár különben nem tagadta meg egy későbbi uttól beleegyezését, melyet a trónörökös valószínűleg jövő évben tesz meg.

SPORT.

+ Az Aradi Vivó Klub március 28-29-i kardvívóversenyére Pallavicini Alfréd őrgyőr, Urbán Péter báró, Bohus Lajos báró, végvári Neuman Dániel báró, nyéki Kintzig János, Hárnagy László dr., Gutzjahr Mihály, Bánhidyi Sándor, Hehs Vilmos, Kremmer Alajos, Lukácsy Lipót dr., Dományi János és Balla Béla ajándékoztak fel értékes tiszteletdíjakat. Lovag Mayone Vincenzo mesternek az Aradi Vivó Klub tagjai és magántanítványai fognak a vívóakadémia megkezdése előtt 2 tiszteletdíjat átadni. A kiosztásra kerülő dísz tárgyak, valamint az érme, plakettek Reinhart butorgyáros kirakatában láthatók. A délkerületi győzelemért, valamint a helyezésekért erős küzdelemre van kilátás.

+ Temesvári Athletikai Klub—Aradi Athletikai Klub football-matche. 3:2 (1:1). Négy napon belül kétszer találkozott a két rivális csapat és a football szerenese mind a kétszer a TAK. csapatának juttatta a győzelmet. Az első találkozás 1:0 arányban végződött s éppen ezért nagy közönség gyűlt össze a Török Gábor-utcai telepre szerdán, hogy az élvezetesnek, keménynek és szépnek ígérkező küzdelem tanuja lehessen. A matchre az AAK. kevés változtatással, majd ugyanazt a csapatát állította ki, amelylyel Temesváron járt. A mérkőzés első idejében az AAK. nehezen kap

lábba, a TAK. szemmel láthatólag fölényben volt. A második féldőben az AAK. mintha mindinkább erőre kapna, veszedelmesen ostromolta a temesvári kaput, mindazonáltal mégis Temesvár szerezte meg a vezető-goalt, s a mérkőzést a TAK. nyerte meg 3:2 arányban. A bíró Steinhübel (Kinizsi) volt, aki erőlyesen, jól, mind a két csapat és a közönség teljes megaláztatására vezette a mérkőzést.

+ Szolnoki MAV. — AMTE. Vasárnap lesz az első komoly alkalma az Aradi Munkás Testvér Egyesület reorganizált football-csapatának, hogy tudását komoly ellenféllel szemben nyilvános mérkőzésen bemutassa. Az ellenfele a vidék egyik jónévű csapata, a Szolnoki MAV. Sport Klub lesz, amely főleg a legutóbbi időben erősödött meg és vált a pestvidéki kerület egyik legjobb csapatává.

Titkos erejű új anyag felfedezése.

(A természet újabb rejtélye.)

Távirati tudósítás.

Szentpétervár, március 26.

A természetnek még igen sok titka rejtelmes előttünk és nem mulik el nap, amely valami új természeti titok felbukkanását ne hozná. Tudományos és titokzatos fölfedezésről ad hírt most egy pétérvári jelentés.

A Fergána-vidéken a Namangáni-hegyekben titokzatos új anyagot találtak, amelynek tulajdonságai valósággal megdöbbentők és messze fölülmulják a rádium tulajdonságait is. Egy ércutató ezen a vidéken sok fémot, aszbesztet és mindenféle ásványt talált s ezenközben egy teljességgel ismeretlen tézstanemű anyagot talált, amely feltűnően nehéz volt. Bizonyos mennyiséget magával vitt a piszkos, barnaszínű, ismeretlen anyagból Moszkvába és ott egy kémiai laboratoriumnak adta át vizsgálat végett.

A laboratórium a legkülönfélébb kísérleteknek vetette alá az új anyagot, a mely meglepő tulajdonságokat mutatott. Ha savaival hozták az ásványt összeköttetésbe, hirtelen nagy hideg keletkezett. Az üveg, amelyben a savot tartották por gyanánt málott szájjal. Megismélték a kísérletet kőből készült és porcellánból való edényekkel is, az eredmény mindig ugyanaz volt. Sőt mikor a kísérletet vascsészével ismételték meg, ez az edény is porrá hullott szét. A kémikusok ekkor nagy gránitömböket vettek elő és megdöbbenve konstataáltak, hogy ez a kő is gázfejlődés nélkül porrá mállik a nélkül, hogy robbanna és hogy a kő elmorzsolódása közben példátlan hideg áll be.

Ha alkáliakkal kezelték a titokzatos anyagot, az edény elvesztette súlyának egyötöd-részét. Még egész sereg ilyen meglepő tulajdonságot mutatott az új anyag és a kémikusok siettek a jelzett vidékre, ahol hosszas keresés után találtak is nagyobb mennyiséget ebből az anyagból. A leletet tudományos kutatósokra fogják fordítani.

A kémikusok azt hiszik, hogy a titokzatos anyagnak a rádiumhoz semmi köze nincsen, de viszont nagyon valószínű, hogy jelentős gyógyító erők laknak benne. Természetesen ez irányban is kísérletezni kell, de igen óvatosan, mert a kísérletek esetleg veszedelmet is okozhatnak. Különösen feltűnőnek tetszik az a jelenség, hogy minden tárgy, a mely az új anyaggal összeköttetésbe kerül, elveszti súlyának egy részét. Az a vidék, a hol a titokzatos ásványt megtalálták, Orosz Középázsiaiban van és ismeretes arról, hogy sok ott az uránérc, tehát a rádium is. A tudományos vizsgálatot érthető lázas kíváncsisággal folytatják.

Gsaládi tragédia a takarékoságból.

(Ha drága az autotaxi)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, március 26.

Példátlanul könnyelmű cselekedetre ragadtatta magát egy igen előkelő társadalmi állású gavallér Bécsben, amikor — takarékoskodni akart... Ez ugy-e bár ellentmondásnak látszik, mert hiszen nem lehet valaki könnyelmű, ha spórolni akar? Felesleges magyarázat helyett azonban célszerűbb, ha elmondjuk magát az esetet történelmi hűséggel (és azzal az esküvel megerősítve, amelyet a történet szereplői tesznek majd le a bíróság előtt...)

Bécsnek, az ódon városnak kedves képét mostanában már ezrével tarkítják a fürge automobil-taxaméteres kocsik, amelyek olosó pénzért röpitik az utast végig a városban. A kis óramű ott a kocsivezető mellett pontosan ugrik kilométerenként. Megtörténhetik ugyan, hogy a „taxi“-val a vezető manipulál, ha az utas nem figyel kissé az éjjel is megvilágított díjmutatóra. Egy ilyen kis taksamérő, párosultan egy váratlanul beállott mulatóhely zsufoltságával, idézett elő nem régen Bécsben egy válopört a következő módon.

Farsang utolsó napjainak egyikén folyt le a bécsi elite-világ álarcosbálja, a „Fekete-sárgaredout.“ Az ilyen bálak azonban csak akkor szórakoztatóak, ha a férjek nejeik önagsága nélkül, a feleségek pedig a férjek távollétében jelennek meg a táneparketten.

Az említett „Schwarz-gelbe Redout“-ra el kíváncskozott egy bécsi közismert bankár fiatal felesége is. A már kopaszodó férj szívesen kísérelte el nejét a schwarzenbergplatzi „Konzert-haus“ kapujáig, ahol azonban elbucszott a férj a hölgytől, mert már várta a megszokott tarokk partija a törzskávéházban, ahol a pagátelfogás nagyobb gyönyört kínált, mint a csendes szunyókálás a bálterem valamelyik sarkában. Megállapodtak közösen, hogy a hölgy a bál után, a férj pedig az utolsó „mester“ kijátásása után, reggel 3 órakor találkozni fognak a „Kruger bar“ban. A bankár már jóval 3 óra előtt távozott a kávéházból — elnyerte a partnerei összes pénzét — s egyenesen a megállapított találkozó helyre sietett. A bárban ekkor már annyi ember tolongott, hogy a tulajdonos kénytelen volt az ajtó elé rendőrt állítani, aki minden újonnan érkezőnek csak azt mondta: „Megtelt!“ A bankár sem juthatott tehát be a Kruger barba, s ezért a bejárat előtt sétált fel és alá, így várva a párját. Pont 3 óra volt. A mulató előtt hirtelen automobil állott meg s abból egy párocska szállott ki: a férj rögtön felismerte a nő dominójában álarcos feleségét, az ur ismeretlen volt. A férj gyanút fogott és meglapult a bejárat oszlopai mögött. Kíváncsi volt megtudni, ugyan mit beszélget egymással a kocsiból kilépő párocska, akik bizonyára nem sejtik, hogy közvetlen közelökben a férj hallgatódzik...

A párbeszéd, amelynek ekkor fültanuja volt a férj, azonban kizárólag a gavallér és az autotaxi sofförje között folyt le. Az ur (amint ez a pöriratokból kitűnik: egy magasrangú, de éppen ezért még ifjú államhivatalnok) kérdezi, mennyi a „taksa“?

— Pont huszonnégy korona, nagyságos ur! szolt a gépkocsi szürkesapkás, számozott vezetője, a fizetés ünnepeles pillanatának tudatában, nagy büszkén és rámutatott az óraműre.

Az ur éktelen haragra gerjedt: „Hiszen ez... le-he-tetlen!“ nyögte és rikácsolta. „Ba-

ritom, vagy a taxamétere romlott el, vagy maga igazgatta! De ha maga azt hiszi, hogy velem így játszhatik!...

— De, nagyságos ur! — méltatlankodott a sefför és hangja dübörgött a farsangi éjszakában

a hotel előtt kellett magára és a naccságára várnom egy egész örök-kévalóságig!...

A férj a rejtekhelyén épen eleget hallott. Súlyos okok kényszerítették, hogy beadja a felesége ellen a válókeresetet.

Lázár Antal.

HIREK.

Aradi uriaszony

tizezer koronás alapítványa.

(Széchenyi Kázmérné a Nők Otthonának.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 26.

Arad város egész társadalmát a legnagyobb szimpátiával kíséri az aradi jótékony nőegylet ama nemes munkáját, mellyel az egyik legkiválóbb humánus intézményt, az aradi Nők Otthonát megteremtette és ebben ma már huszonhárom, valaha jobb sorsú látott aradi nő élte alkonyát teszi kellemessé. Ennek az élénk érdeklődésnek egyik megnyilvánulása az az alapítvány, melyet ma tett egy nemes lelkületű és csendes, de termékeny jótékonygáról ismert aradi urinő, szécsényi Széchenyi Kázmérné született Lavotka Irma.

Az egyesület kiváló fővédasszonyánál, özvegy Purgly Lajosnénál jelent meg és tizezer koronás takarékkönyvet adott át neki azzal a kérelemmel, hogy ebből alapítványt létesítsenek, melynek kamatai arra szolgáljanak, hogy a Nők Otthonában első sorban az alapító egy szegény sorban élő nőrokona kapjon ellátást és ha ilyen nem akad, bármily arra szoruló aradi nő. Az egyesület legközelebbi ülésén nyilatkozik arról, hogy elfogadja-e a fenkölt gondolkodású urinő alapítványát és elfogják készíteni az alapító oklevelet és ezt felterjesztik a belügyminiszterhez jóváhagyás céljából. Háláját és elismerését pedig úgy fejezi ki az alapító követésre méltó cselekedete iránt, hogy a Nők Otthonában egy szobát az ő nevével fog elnevezni.

Vilmos császár és Tisza István

beszélgetése.

— A román kérdés tárgyalása. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, március 26.

A Frankfurter Zeitung tudvalevőleg azt írta a napokban, hogy Vilmos császár bécsi tartózkodásakor külön magához kérte Tisza Istvánt és tárgyalt vele a román paktumról és az ellenzék kijelentéseiről, amelyek a hármasszövetség ellen elhangzottak. Ezt az utóbbi hírt a Budapesti Tudósító megcáfolta. A Frankfurter Zeitung bécsi levelezője azonban fönntartja azt a hírt, hogy Vilmos császár és Tisza a román kérdéssel beszélgettek.

E hírt, — írja a bécsi levelező, — bizonyos érzékenységgel fogadták, mert azt jelentheti, hogy Vilmos császár beleavatkozik egy állam belső ügyeibe. Ez ép úgy fest, mintha Ferenc József a lengyelek poroszországi ildözéséről beszélne Vilmostal. A két dolgot azonban nem lehet összehasonlítani, mert ha Ferenc József egy politikai ügyről nyilatkozik, az mindig státus-ténykedés. Ha azonban Vilmos császár valamely

ügyről információt kér, az csak egyszerű ebédalatti beszélgetés. Tisza István különben sem tárne beavatkozást belső ügyekben egy idegen állam részéről. Nem kellett neki idegen beavatkozás akkor sem, amikor a román kérdést a kellő komolysággal kezelte. Tisza határozottan megjavította a két állam viszonyát. Az ultrák követelései, akiket kívülről fölheccelt az a határozott szándékkal, hogy Romániát a hármasszövetséggel összevegyítsék, addig nem teljesedhetnek, amíg Magyarország egységes állam akar maradni. Ezt nagyon jól tudják Berlinben és a német diplomáciában.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Egyelőre lényegtelen hőváltozás és sok helyütt csapadék várható, később változékony, szeles idő valószínű. — Sürgönyprognózis: Sok helyütt csapadék, később változékony, szeles.

— A trónörökös Münchenben. Bécsből jelentik: Hír szerint Ferenc Ferdinánd királyi herceg trónörökös husvét után látogatást tesz a bajor királyi párnál. A trónörökös husvét hétfő éjjelén utazik Miramareból közvetlenül Münchenbe, Bécs érintése nélkül.

— Az orosz cár és a német császár. Párisból jelentik: A Matin pétervári levelezője jelenti, hogy Vilmos császár a nyár folyamán találkozni fog a cárral. A találkozás helyét és idejét még nem állapították meg.

— Tisza István gróf pihenése. Budapestről jelentik: Tisza István gróf miniszterelnök ma este Gesztre utazott, ahonnan hétfőn tér vissza a fővárosba. Néhány napi itt tartózkodás alatt elintézi hivatalos ügyeit és huzamosabb tartózkodásra visszautazik Gesztre.

— Elhalasztott installáció. Szegeden azt várták, hogy Cicatricis Lajos főispán kinevezése még e héten megérkezik és ezért a főispáni installációt március 30 ikára tervezték. De mint-hogy eddig sem jelent meg a hivatalos lapban, az installáció napját bizonytalan időre elhalasztották.

— Abdul Hamid haldoklása. Londonból táviratozzák, hogy a Times konstantinápolyi jelentése szerint, Abdul Hamid állapota annyira roszabodott, hogy halálát minden órában várják.

— Mire készül Románia? Bukarestből jelentik: Románia hadseregét egy hivatalos közlemény szerint — újjászervezik. Az egész haderet két seregre osztják, amelyek háboru esetén külön operálnak. A főbb parancsnoki állásokban legközelebb jelentős változások lesznek. Bukaresti lapoknak az a jelentése, hogy Románia mozgósít, nem felel meg a valóságnak. Mindössze az történt, hogy a tartalékosokat rendelettel készítik elő egy esetleges mozgósításra.

— Képviselő a bán. Zágrábról jelentik: Ma délután öt órakor ért véget az első kerületben a képviselőválasztás, melyen Skerlecz Iván báró bánt ötszázhetvenkét szavazattal képviselővé választották. Saspanián Pál Fankpárti jelölt háromszáz szavazatot, Czar Lázár Starcevicz párti jelölt harminchárom szavazatot kapott. Skerlecz báró tehát kétszázharminckilenc szótöbbséggel győzött. A választás minden incidens nélkül folyt le.

— Az ir fővezér szolgáját megölték. Londonból jelentik: Paget tábornoknak oroszországi katonai parancsnokának szolgáját ma ágyában átvágott nyakkal találták. A szolga holtteste mellett egy éles borotva feküdt.

— Halálozás. Buba Alajos nyolcvan éves korában aradi lakásán elhunyt. Halálát felesége, gyermekei és nagy rokonság gyászolja. Temetése nagy részvét mellett ma délután 3 órakor volt a Flórián-utca 5c számú házból.

— Az alkoholista városi tanácsnok. Sátoraljaújhegyről jelentik: A törvényhatósági bizottság ma rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgya Székely Elek polgármester és Bogyai Béla tanácsnok között tegnap keletkezett incidens volt, a melynek folyamán a polgármester kiutasította a berugott tanácsnokot az ülteremből, de aki nem távozott, hanem „maga kapcabetyár, panamista“, kiáltással a helyén maradt és csak a rendőrkapitány tudta eltávolítani. Miután a polgármester személyes ügyére való tekintettel nem jelent meg a közgyűlésen Schmidt Lajos rendőrkapitány elnökölt. A tiszti főorvos ismertette a közgyűlés előtt szakvéleményét, mely szerint Bogyai egészségi állapotát nem találta normálisnak. A tanácsnoknál nagyfokú alkoholikus hajlandóságot észlelt, mely alkalmas arra, hogy őt hivatalos munkájában gátolja. Ezután a főjegyző olvasott fel néhány okmányt, melyek azt bizonyították, hogy Bogyai nem fogalmazta azokat azzal a komolysággal, melyet hivatalos iratban tanusítania kellett volna. A rendkívüli közgyűlés Bogyai Bélát állásától felfüggesztette, de családjára való tekintettel a nyugdíjaztatását is elrendelték.

— A hercegprimás a párbaj ellen. Budapestről jelentik: Az országos párbejellenes szövetsége felkérésére Csernoch János hercegprimás ma a Szent István társaság dísztermében a párbajról előadást tartott. A hercegprimás a párbaj társadalmi és ettikai szerepével foglalkozott és kifejtette, hogy a párbaj a kulturális társaság szokásaiba be sem illeszthető. Majd az egyház szerepével foglalkozott és ismertette, hogy az egyház a párbajjal szemben mindig állást foglalt és ebben mindig következetes volt. Minden katolikusnak érdeke, hogy belépjen a párbejellenes szövetségbe.

— A Rochette botrány. Párisból jelentik: A Rochette bizottság mai ülésén Lesceuve ügyész ma úgy nyilatkozott, hogy a kormány a maga részéről nyomást akart gyakorolni a Rochette-ügy tárgyalásának elhalasztása végett a bíróságra. Melbrant a Le Temps igazgatója úgy vallott, hogy sem ő, sem lapjának bármelyik munkatársa sohasem tett lépést a Rochette-ügy elhalasztása iránt. Igaz, hogy eljár a főügyésznél, de ezt nem a kormány megbízásából tette, hanem egy régi barátja érdekében, ki a tárgyalás folytán súlyos anyagi kárt szenvedett volna. A bizottság ülése ezzel véget ért.

— Mozi a templomban. Déváról jelentik: Kiss Károly petrozsényi unitárius lelkész egy füzetben számol be öt évi petrozsényi működéséről és érdekes programját adja jövő terveinek. Bejelenti, hogy a lelkészi lakás felújítása után templomépítése következik és pedig egy templomot szándékozik építtetni a lelkész, mely fűthető és világítható; egy olyan modern templomot, amelyben felolvasást, hangversenyt, de mindenesetre vetítő képekkel összekötött előadásokat lehet tartani, mely szerint az unitárius templomban a tanító és felvilágosító munkának is helyt kell adnia, nemcsak a kenetteljes prédikációknak.

— A tisztességtelen verseny ellen. Budapestről jelentik: Ma megalakult Budapesten az „üzleti tisztességet védő egyesület“. Az egyesület kereskedő tagokból külföldi mintára alakult és célja a tisztességtelen verseny megakadályozása.

— A tűzértség fejlesztése. Bécsből jelentik: A Zeit mai száma részletesen foglalkozik a tűzértség fejlesztésének kérdésével. A cikk egy tervezetet közöl, mely azt az újítást tartalmazza, hogy egy hadosztályhoz ezentúl hatvan ágyut fognak beosztani.

— **Határrendőrtiszt rendezte a bombamerényletet.** *Fiuméből* jelentik: A fiumei bombamerénylet ügyében szenzációs fordulat állott be, ha megfelel a tényeknek amit a *trieszti H. Piccolo della Sera* című lap ír. A cikk szerint Scipione Giuseppe fiumei butor-kereskedő tegnap megjelent *Novelli* ankonai közjegyző előtt és jegyzőkönyvet vétetett fel, mely szerint az egész merényletet a fiumei kormányzó rendeztette, hogy az államrendőrséget létesíthessék Fiumében is. Elmondotta, hogy összeköttetésben állott a határrendőrséggel és *Bensterion* határrendőrségi tiszttel előre megállapodott, hogy miként kövessék el a merényletet. Balleli azután az ő tervei alapján végre is hajtotta a merényletet. Wickenburg István gróf fiumei kormányzót vádolja, hogy tudott mindenről, sőt ő maga kétszáz korona előleget kapott tőle, hogy a merényletet előkészítse. Scipione Giuseppe vallomása nagy feltűnést keltett.

— **Kardpárbaj.** *Budapestről* jelentik: Ma délután fél kettőkor a Rákosi vívóteremben kardpárbajt vívtak *Keglevich Pál* gróf és *Demény Hugó* dr. ügyvéd. A párbajnál — amelyre egy mulatóban történt összeszólalkozás adott okot — *Demény* részéről *Fuchs Jenő* dr. és *Halász Frigyes*, *Keglevich Pál* gróf részéről *Rácz Vilmos* és *Hegedüs* huszárhadnagy segítettek. A második összecsapásnál *Keglevich* oly erősen sújtott *Demény* kardjára, hogy ellenfele jobbának egyik ina elszakadt. Az orvosok erre harc képtelenséget állapítottak meg és a párbajt beszüntették.

— **Anarchia Albániában.** *Párisból* jelentik: A *Tempsnak* jelentik *Durazzóból*, hogy ott teljes anarchia uralkodik és a kormány kihirdette a *hadi jogot*. A fejedelem és fejedelemné nem hagyhatják el palotájukat. A dolgot súlyossá teszi, hogy *Turkán* basa miniszterelnök és *Eszád* basa hadügyminiszter között súlyos differenciák támadtak, melynek eredménye az, hogy nemcsak a két államférfi haragudtak meg egymásra, hanem *hiveik is két pártra oszlottak*.

— **Elfogott rablógyilkos.** *Budapestről* jelentik: Néhány nappal ezelőtt történt, hogy *Izsákon*, a falu végén levő Kurjantó koresma tulajdonosát, *Tardy Jánost* és feleségét meggyilkolták. A gyilkossággal az izsáki csendőrség *Szabó János* hatvankét éves csavargót gyanúsította, kit azonban két napi keresés után sem tudott elfogni. Az izsáki csendőrség megkeresést intézett a budapesti főkapitánysághoz abból a feltevésből kiindulva, hogy *Szabó* a fővárosba menekült. A rendőrség egy *Gizella-uti* kifőzőben rá is akadt a körözött emberre és letartóztatta. *Szabónál* ötvenkilenc koronát találtak. Az öreg csavargó erről a pénzről, nem tudott világosítással szolgálni. Valószínű, hogy ő ölte meg a koresmárost és feleségét, azután kirabolta őket.

— **Életre-halálra.** *Madridból* jelentik: Borzalmas életre-halálra menő párbajt vívott itt tegnap két jómódu fiatalember, *Antonio Nevel* tette és *Ludovigo Maretolele*. Egy leányba voltak szerelmesek és elhatározták, hogy egyikük fölösleges, párbajt vívnak, amelyet addig folytatnak, amíg egyikük meg nem hal. Egy magánlakásban folyt le a párbaj. Előbb több lövést tettek egymásra, de egyikük sem kapott súlyosabb sebet. Aztán késre mentek. Mikor a csendőrök rájuk törték az ajtót, *Nevel* tette és *Maretolele* borzalmas sebekkel, a padlón fekve találtak. Kórházba szállították őket, ahol mindketten kiszenvedtek.

— **Drinápoly bevételének évfordulója.** *Szofiából* jelentik: Itt és Belgrádban *Drinápoly* bevételének évfordulója emlékére a templomokban istentiszteletet tartottak.

— **Eljegyzés.** *Reizinger Ferenc* dr. eljegyezte *Mandl Erzsit*.

— **Törvény a gazdátlan hullákról.** *Budapestről* jelentik: A kormány legközelebb törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé, mely az ismeretlen halottak tulajdonjogáról szól. A javaslat célja az orvosi és bonctani intézetek hullahasználatát szabályozni. Nevezetes és fontos része a javaslatnak, mely kimondja, hogy ha a halál beállta után negyvennyolc óra múlva sem jelentkeznek a halott rokonai, a hullá tanulmányi célokra felhasználható. Az új törvény eme szabálya a zsidók holttesteire nézve is fennáll. Azelőtt tudniillik a zsidók hullájának eltemetését, ha senkisémet jelentkezett a szentegylet vállalta el. A javaslat végül szabályozza azt, hogy a vidéki állami kórházak gazdátlan hulláikat mily arányban és mily módon kötelesek tanulmányi célokra átengedni.

— **A velencei találkozó.** *Velencéből* jelentik: Tegnap este a *Hohenzollern* hajón negyven terítékű ebéd volt. *Vilmos* császár és *Viktor Emánuel* király szemben ültek egymással. Az ebéden *Szan Giuliano* márkai külügyminiszter, *Flotov* római német nagykövet, a király kísérete, a városi hatóság fejei vettek részt. Ejjel tizenegy órakor a király visszatuzott Rómába. — *Párisból* jelentik: Az *Eclair* jelenti *Rómából*: *Vilmos* császár és az olasz király találkozásának legfőbb célja az volt, hogy szabályozzák a hármasszövetségnek a kisázsiai kérdésben való magatartását. *Vilmos* császár megígérte *Viktor Emánuelnek* legmesszebbmenő támogatását, hogy szövetségeseinek Szíriában befolyást biztosítson.

— **A halál-hajó áldozatai.** *Velencéből* jelentik: Ma a hajószerecsétlenség újabb áldozatát sikerült felfedezni és agnoszkálni. Az örültek házának közelében, *San Clemente* szigetén, a katasztrófa színhelyétől hatszáz méternyire az ár egy holttestet vetett a partra, melyről megállapították, hogy az *Campo* pénzügyőr. Eddig tizenegy holttestet sikerült megtalálni, egy áldozatnak egy *Barriból* származó *Ambrózi* nevű embernek holtteste még hiányzik. Hivatalos megállapítás szerint a gőzösen hatvankét személy volt, ezek közül negyvenheten megmenekültek és így a katasztrófának tizenöt áldozata volt.

— **Megindul a játék.** *Brüsszelből* jelentik: Egész Belgium megsínylette azt a tiltó rendeletet, amelyik *Spaaban* és *Osztendében* négy esztendeje betiltotta a hazardjátékokat. Nagyon megszenvedte a tilalmat *Osztende* és *Spaa* lakossága, amelynek jövedelmei lényegesen megcsappantak. *Osztende* és *Spaa* lakossága most mindent elkövet, hogy a tilalom megszüntetését kieszközölje és mint jól informált helyről hallatszik, fáradozásainak nemsokára meglesz a kívánt eredménye, úgy, hogy a *játékkaszinókat* a nyári szezonban már megnyithatják. Az államnak nagy részt ajánlottak fel a jövedelemből.

— **Elhunyt bankigazgató.** *Bécsből* jelentik: *Minkusz Jenő*, az *Unió-bank* elnöke ma délelőtt meghalt.

— **A Központi-kávéházban** ma és a következő napokon *Puskás Béla* Kolozsvár elsőrendű 16 tagból álló zenekara hangversenyez. Szombaton, folyó 28. án közkívánatra a télikertben játszik.

— **Ellopott gabona.** *Faragó Gyula* Nyomásközöldül 5. számú házban lévő magtárába tegnap éjszaka ismeretlen tettesek betörték és onnan tizenkét métermázsza gabonát loptak el. A rendőrség megállapította, hogy a betörők kocsin vitték el a lopott gabonát; a tetteseket még nem sikerült elfogni.

— **Köszönetnyilvánítás.** *Glück Károly* és testvére 10 koronát adott az izr. népkönyháának, mely nemesszívű adományért köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Harminc pár cipő.** *Ifjabb Selp István* pécskai lakos ma reggel kocsin jött Pécskáról Aradra. Utközben valaki felszakította a kocsi ponyváját és kilopott alóla harminc pár cipőt, melyet az asszony az aradi vásáron akart eladni. A rendőrség nyomozza a tolvajt.

— **Elegáns gummiköpenyek és átmeneti kabátok** legjutányosabban beszerezhetők *Hirsch Antal* uriszabó cégnél Arad, *Andrássy-tér* 22. sz. alatt. 1557

— **Kerékpárlopás.** Az aradi *Luxus-boy* vállalat egyik küldöncének kerékpárját az *Krzsébet* köruton tegnap délután ellopták. A boynak egy köruti házban volt dolga, míg a házban járt, a kapuhoz támasztotta kerékpárját, melyet időközben valaki elloptott. A rendőrség a biciklitolvajnak még nem jött nyomára.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 26-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született*: *Pápai József* gyári munkásnak *Lajos* nevű fia. *Tóth Antal* kocsinak *Sándor* nevű fia. *Fillinger Vilmos* építésznek *Magda* nevű leánya. *Konkoly-Thege Elemér* mérnöknek *Gabriella* nevű leánya. *Kádas Sándor* asztalosnak *Lajos* nevű fia. *Ladánasky Balázs* napszámosnak *András* nevű fia. *Wahl Ágoston* dijnoknak *Ferenc* nevű fia. *Gligoreszou Demeter* földésznek *Paulina* nevű leánya. *Meghalt*: *Manheim Pál* 72 éves kereskedő. *Pap Lajos* 7 hónapos fiú. *Balogh Andrásné* 35 éves napszámosné. *Janiga Irén* 17 éves leány. *Magyos Anna* 24 éves napszámosné. *Özv. Schweiger Jakabné* 79 éves magánzónó. *Hunyadi Mátyás* 84 éves 1848—49-es honvéd. *Házasságot kötött*: *Csatlós József* fűtő *Mészáros Juliannával*. *Pálmái József* vasúti lakatos *Kollár Idával*. *Zink Frigyes* bankhivatalnak *Halmái Borbálával*. *Páhány József* és *Szirkik Rozáliával*.

— **Aki hozzátartozóit kellemes meglepetésben óhajtja részesíteni, az sziveskedjen** *Freimann* Testvérek *Weitzer János-utca* 9. sz. al. levő műképkereskedését felkeresni, ahol szép választék van *Madonna-képekben*, rézmetszettek, olajfestmények és akvarellekben. Feltűnő olcsó árak. 2066

— **Értesítem a t. c. hölgyközönséget, hogy** francia és angol női divat szöveteim nagy választékban már megérkeztek. Legújabb francia és angol divatlapok műtermemben rendelkezésre állanak. Mély tisztelettel *Varga Kálmán* női szabó *Deák Ferenc-utca* 39. 1121

— **Antik butorok, régi porcellánok, biedermeier** poharak és más, ezen korból származó tárgyak eladatnak *Braun Miksa* cégnél *Arad* *Boros Béni-tér* 2. Hétköznapokon 5-től 7-ig.

— **Gyermekkocsi gyári raktár Fischer-féle** Nagyáruházban Arad, *Szabadság-tér* 12 szám alatt. *Fischer*nél legfinomabb, legmodernebb és legelegánsabb gyermekkoscsik 20%-al olcsóbbak lettek.

— **Gyermek koscsik, tolokocsik, gyermekszékek, legolcsóbban** *Hegedüs* cégnél. 1321

— **Legelegánsabb gyermek- és fiu-kosztümök és felöltők** *Hirsch Antal* uriszabó üzletében Arad, *Andrássy-tér* 22. kaphatók. Olcsó szabott árak. Telefon 677. 1557

TARKASÁGOK.

(A hű feleség.) *Sugár Jenő* dr. aradi ügyvédhez a napokban beállított egy vidéki asszonyka.

— Hallottam — mondta szemérmesen — hogy az ügyvéd ur a legjobb válópöri fiaskális. Kérem, válasszon el engem az uramtól.]

— Ugyan miért? Talán engesztelhetetlen gyűlölettel viselkedik irányában?

— Dehogy kérem, én nagyon szeretem az uramat.

— Hát akkor mi az oka a válószándékának?

— Ugy gondolom — felelte a nő ártatlansággal — hogy az utolsó gyerekeknek nem ő az apja.

(Az ekos paraszt.) A paraszt ember sok mindent hallott a holdról katoná korában s azért elhatározta, hogy mihelyt teheti, megnézi valamelyik csillagvizsgáló toronyban azt a farosa csillagot. A multkor az ógyallai observatórium felé vezetett az útja. Bement és előadta szándékát:

— Szivesen fizetek egy pengőt, ha meg tessék mutatni a holdat.

— Most nem lehet, — szökt a csillagász — jöjjön barátom este.

A paraszt nevetve szökt:

— Ajnye de okos az ur. Hiszen este csak a hold látható és megláthatom.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tőzsdei tudósítás.

Budapest, március 26

Készáru.

Amerika egy féllel olcsóbb. Kínálat, vételredygyenge, 5 ezer mm változatlan.

Határidő.

	Dél sárlat	3 órai sárlat
Bors 1914. áprilisra	12.54—12.55	12.63—12.64
Bors 1914. májusra	12.44—12.45	12.52—12.53
Bors 1914. októberre	11.28—11.24	11.25—11.26
Ross 1914. áprilisra	9.80—9.81	9.89—9.90
Ross 1914. októberre	8.70—8.71	8.68—8.69
Tengeri 1914. májusra	6.72—6.73	6.75—6.76
Zab 1914. áprilisra	7.47—7.48	7.50—7.51
Zab 1914. októberre	7.68—7.69	7.72—7.73

4x árak 50 kilónként számítva

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1914. évi március 27-én:

A) Bérlet

A) Bérlet

Szoyer Ilonka felléptével:

Katonadolog.

Nagy operetta 3 felvonásban. Írták: Mérey A. és Dr. Bódy J. Zenéjét szerzte: Zerkovitz Béla. Karnagy: Tilger A. Rendező: Polgár S.

SZEMÉLYEK:

Fucsufu	Várnai Jenő.	Mucsi	Gyöző A.
Nakinak	Szoyer I.	Puczi	Virág László
Man Sing	Nógrádi M.	Pippinparé	Mucsi Anna
Mármarossy	Herold Ede.	Ping-pong	Benkőné.
Bódy Pista	Barics Gy.	Rózsaméz	Hampel r.
Zabola Péter	Polgár S.	Lókszekhely	Asztalos M.

NYILTÉR

Jó étvágy

a fődolog. Aki azonban ennek hiányát érz, vegye a Scott-féle csukamájolaj-emulsiót, mely évtizedek óta, mint bevált erősítő szer ismert. Ellentétben a közönséges halolajjal a Scott-féle emulsió jóízű és oly könnyen emészthető, hogy a kipróbált erősítő szer szedése semmiféle nehézséget nem okoz. A Scott-féle csukamájolaj erősíti a testet és egyúttal jó étvágyat, úgy, hogy a megszokott étkeket ismét jó étvágygyal esszük s új erőhöz jutunk.

Ugy felnőtteknek, mint gyermekeknek, mint erősítő szer kiváló szolgálatot tesz, minden időben ugy télen, mint nyáron a kizárólag a legfinomabb alkatrészekből előállított Scott-féle csukamájolaj-emulsió. 4985

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott & Bowne Ges. m. o. H. címére Wien VII. egy. gyógytár utján próbapostot küldünk. 172

Egyedelárusítása

egy versenynélküli használati cikknek (szabadalom bejelentve), mely havonta 5-600 koronát jövedelmez, átadó. Mozgékony és kereskedelmileg képzett urak, esetleg nyugdíjazott hivatalnokok stb., kik jó egzisztenciát akarnak szerezni s 4-5000 korona tőke felett rendelkeznek, jelentkezzenek 27-én délelőtt 9-12, délután 2-6-ig Központi-szálloda I. emelet, 17. ajtó.

Alólírottak fájdalomtelt szívvel tudatják, hogy édes anyjuk

őzv. Schweiger Jakabné

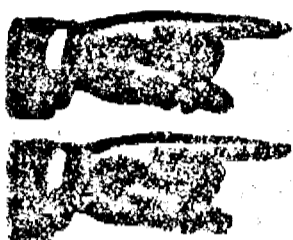
született Fülöp Rozália

életévének 80-ik évében rövid szenvedés után elhunyt.

Langfelder Morné, Grösz Fülöpné, Schweiger Adolf, Fülöp Jánosné, Schweiger Mór, Fleissmann Hermanné. 2088

György

Menyhért és Társa

Női

Felöltők

áruháza Arad, Andrassy-tér
8. szám. (A Minorita templom bejáratával szemben.)

Legújabb tavaszi újdonságaink u. m.:

Angol felöltők

Divat köpenyek

Selyem és brochee köpenyek

Angol kostumok

Leány kostumok

Divat aljak

Blouseok és Pongyolák

teljes választékban megérkeztek. 1164

Szabott ár! Telefon 8-55.

A tisztviselők és katonatisztek bevásárlási r. t. szerződéses szállítója. :: ::

Ó Cs. Kir. Fensége József Főherceg udvari szállítója.

Szabó Albert

ARAD, Andrassy-tér 16.

Városi és megyei telefon 239.

Nikotinmentes dohányárak és különlegességek

Legolcsóbb és legnagyobb raktár

Üveg, porcellán, lámpa, mennyezet-szoyi kelengye, nászajándék, konyhafelszerelés, vendéglői- és kávéházi-berendezések.

Mélyen leszállított árak:

Vizkészlet 1 korsó 6 pohárral ...	1.50
Borkészlet 1 palack 6 pohárral ...	1.40
Likorkészlet 1 palack 6 pohárral ...	1.—
12 drb vizes pohár csiszolt üveg ...	1.40
12 „ boros pohár „ „ ...	1.20
12 „ likörös pohár „ „ ...	1.20
1 felszolgáló állvány 6 tányérral ...	1.20
1 cukortartó	—40
1 felszolgáló tál 6 tányérral mély v. lapos	1.20

Porcellán edény, kárlsbádi gyártmány

6 pár finom szines kávé- v. tea-csésze	3.—
6 személyes kávé- vagy tea-készlet modern forma aranyozva és festve	7.50
6 személyes étkező-készlet 26 drb csodaszép forma aranyozva és festve	14.50
1 remek szép angol mosdókészlet diszesen festve	9.—
1 legújabb divatu porcellán mosdókészlet aranyozva és diszesen festve	14.—
1 majolika tészta-tál 6 tányérral diszesen festve	3.—

Alpaca evőeszközök eredeti gyártás szerint.

Nagy választék villany- és légszesz-oszillárokbán. — Legjobb minőségű Wolfram izzólámpák.

Képkerekezések a legújabb kivitelben gyorsan készíttetnek.

Legnagyobb épület ávegezési vállalat.

Megérkeztek a legjobb, legújabb kivitelű 6221

Jégszekrények.

Veszek

vagy más tárgyra átcserelek: zálogcédlákat, tört aranyat és ezüstöt, gyémántot és brillián tárgyakat

Deutsch Izidor

órás és ékszerész
 Weitzer J.-utca, Minorita-palota
 Telefon 438. szám. 2038
 Arad legnagyobb óra- és ékszer-
 raktára. Olcsó bevásárlási forrás.

Földbirtok

Temesvár-megyében 812 katastrális hold uri lakással és sok gazdasági épületekkel, betegség folytán kedvező, átvethető bankteherrel olcsón 1690

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad
GYENGE FERENC ARAD.
 Városi és megyei telefon sz. 624.

Kb. 20 waggon

használt 5.5 kg.-os sín, kisebb részletekben is Marosborsai állomáson waggonba rakva, azonnali szállásra

eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál:
KOHN A. M. cég
 Budapest, VI., Váci-ut 39-41.

Figyelem!

Mindenemű fa- és vasbutorokat fest és fényez modern kivitelben, továbbá készít mindenemű címtáblákat, tájképek festését és mázoló munkákat helyben és vidéken.

1041
Tóth István
 fényező, címfestő és mázoló
 Arad, Andrássy tér 20. sz.
 Telefon 978.

Kocsz

Köszén
 Fa aprítva
 Fa alágyujtó

legjutányosabban kapható házhoz szállítva 1336

Weisz Dávid
 cégnél
 Arad, Kossuth-utca 62. sz.
 TELEFON szám 86.

V. 2326/4—1918. szhoz.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósg fenti számú végzése által Mettler Bernát nagyjécsa lakos végrehajtató javára 1500 korona tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírólag lefoglalt és 611 koronára becsült szobabutorok és egyéb ingóságokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, gróf Leningen-utca 7/a. szám alatt leendő eszközésére 1914. évi március hó 31. napjának délután 5 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni számdékokozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Arad, 1914. évi március hó 16.
 Najmányi Béla,
 2058 bírósági végrehajtó.

Az Ingatlanforgalmi és Parcellázóbank r. t

Arad, Petőfi-u. 1.
 Telefon 861.

áruba bocsátja az Arad város határában lévő

Prohászka dűlőbeli

200 kis holdas ingatlanát egészben, vagy tetszés szerinti parcellákban olcsó kölcsön és méltányos feltételekkel. V-1148

720—1914. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az aradi első takarékpénztár végrehajtónak Molnár Sára nagyhalmágyi lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 680 korona tőkekövetelés és járulékaik behajtása végett a kisjenői kir. járásbírósg területén lévő Kerülőss

608—1914.

Hirdetmény.

Sikló község tulajdonát képező 2 drb. kiselejtezett magyar fajú bika folyó évi április 7-én d. e. 10 órakor Sikló község-házánál nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Sikló, 1914. március 25.

2072

Előjáróság.

Új gyár! Telefon 820. Új gyár! Első Aradi Orthodox Kóser שאלמי-gyár ARAD, Boros Béni-tér II. szám.

törvényileg bej. cég.

Sürgőnyeim: Szalámi-gyár Arad.

Rendeléseket szalámi, tormás virstli és sonkafélékben prompt házhoz szállítással legolcsóbban teljesít.

Vidéki viszontelárusítók kerestetnek.

1511

községben fekvő a kerülősi 912. sz. telekkönyvben A. I. 1. 2. sor 4125/770. stb. és 4257/770. stb. hrzi szám alatt felvett 6 hold 1400 □ ölnyi szántóföldre 1512 korona kiküldési árban elrendelte. Az árverést 1914 évi Junius hó 4. napján délelőtt 9 órakor Kerülőss község-házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kiküldési ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adható.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzül a kiküldési ár 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bíról letétbe helyezéséről kiállított letéti elismerévent a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az aki az ingatlanért a kiküldési árnál magasabb ígérletet tett, ha többet ígérni senki sem akar köteles nyomban a kiküldési ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Kisjenő, 1914. évben.

Dr. Szalay s. k.

2079

kir. jbró.

Szanatorium Dr. Fasan

Spittal Millstätter-tó, Karintia. Alapított 1893. Morfium leszoktatási gyógymód kényszer nélkül és enyhe formában, ugyanígy könnyű betegeknek és üdülésre szultaknak általában. Prospektust ingyen. 1053

Gróf Potocki Uradalom Honcztó, Aradmegye.

Ajánlja szigoruan osztályozott I., II., III. osztályu bükk hasáb, I., II. osztályu dorong, valamint I. osztályu cser hasáb

tűzifáját.

Az a száraz és szigoruan osztályozott minősége dacára kedvező árért szállítatik. Arájánlattel mindenkor készséggel szolgál:

Gróf Potocki Uradalmak

Jószágigazgatósága 2079
 Honcztó, Aradmegye.
 Telefonszám 11.

Sikló község előjárósága.

Visszatérni a háziasszonyi teendőkhöz

ez a némozgalom legújabb felzárkózása. Visszatérni az otthonnak a háziasszonyi, a gyermeknek az anyát: ez a célja a némozgalom komoly harcának. A modern háziasszony kötelessége természetesen egészen mások, mint a régié. A modern háziasszonyt alapos tudással kell rendelkeznie mindazon tudományágakban, amelyek a háztartás vezetésével közvetlen, vagy közvetett összefüggésben állnak. Mindenek előtt kémiát és áruismeret kell alaposan tudnia. Csak akkor tud racionálisan gazdálkodni, ha tisztában van az élelmiszerek értékével, ha ismeri azokat a kémiai folyamatokat, amelyek a főzésnél végbe mennek.

A konyhakémiát a legérthetőbben és legkönnyebben a dr. A. Oetker Baden cég kézi receptkönyveiből lehet megtanulni, amelyek minden részrészletekben, drogueriában és élelmiszertudományban ingyen kaphatók, amelyek dr. Oetker jól ismert sütepeit árulják. Ott ahol nem lehet kapni, kérjék a gyártót, dr. A. Oetker élelmiszergyára Baden Bécs mellett, amely mindenkihez ingyen és bérmentve küldi meg. 1518

Gyümölcsfát, Rózsát, Diszcserjét, Fenyőt

és mindenféle faiskola valamint kertészeti terméket szállit

szatmári Szabó István

faiskola és kertészeti Pankota. Árlap ingyen

Kereken kijelentem, hogy az

és PUCH kerékpárok, u. n. PFAFF varrógépek csak

HAMMER VILMOS

műszerésznél kaphatók, Szabadság-tér 5-6. Telefon 96. — T. MÉS-VAR Erzsébetváros, H. nyadi-ut 14. szám. 15

Kalmár József villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz. Telefon 242. Telefon 24

Ajánlja

költözködők figyelmébe villanyos világítási berendezések villanyos csongó- és telefon berendezéseket a minden e mába vágó munkát. Pontos gyors munka.

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos szedényeket, villanyos vasalók, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfra lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Mindenkinek saját érdeke,

hogy mielőtt sodronyszövet kerítésfonat, szitaáru és acélsodronyágybetét szükségletét bárhol is beszerezné, kérjen árajánlatot az egyedüli drótmunka készítőktől:

FISCHER TESTVÉREK

sodronyszövet, kerítésfonat gyárából
Arad, József főherceg-ut 8. sz.
(az evang. templommal szemben)

és meg fog győződni, hogy a legjobb minőségű saját gyártelepen készült fonatokat a legolcsóbb árért lehet beszerezni. Gyártelep Kossuth-utca 45. szám. 1941

557. TELEFON 557.

Telefon 598. Költözők figyelmébe.

Ajánljuk nagy választéku jól be rendezett modern villanycsil-lárainkat, ugyancsak elválalunk villamos és gázcsl-lárok átszerelését leg-gyorsabban és legju-nyosabban. Szíves megkereséseket kérünk:

Palinkás Lajos és Társa

villanyműszerészek
Arad, Deák Ferenc-utca 7.

UJ!

m. kir. szabadalom

PATENT.

Egészségi kutszivattyuk.

E kutszivattyuk a kut aknában képződő mérges gázokat és egészségtelen levegőt elvezetik, a fagyosapon alkalmazott ruhany mindig friss, üde levegővel hozza a vizet érintkezésbe, miáltal a víz is mindig friss üdítő és egészséges marad. Mivel pedig az akna fedett, a levegőben uszkáló baktériumok az aknától elzártnak és így fertőzés alig történhet. — Az egészségi szivattyuk télen nem fagynak be, nyáron pedig állott víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa alkatrészt mellőztetik, mert ezeknek viszonylka képződik ami a kolera, tifusz és más egyéb betegségek bacillusainak valóságos tenyésztelepeivé változhat. 1121

Régi rendszerű kutszivattyuk átalakítását elvállalok.

Patent tűzfecskendők.
Patent borszivattyuk.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyu készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

(Egy tanonc felvétetik.) Permetező javítások elfogadtnak.

1914. évi 1076. sz.

Pályázati hirdetés.

Az alóli fődőhivatal mellé rendelt számvevőségnél egy szakdijnokai állásra pályázat hirdettetik.

A pályázati kérvények 1914. év május hó 20-ig az alóli fődőhivatalnál nyujtandók be.

Részletes pályázati feltételek ugyanott díjtalanul kaphatók.

Lippa, 1914. évi március hó.

2063

M. kir. Fődőhivatal.

Ha szép, divatos ernyőt, vagy eredeti francia fűzöt kíván venni, úgy keresse fel

NASSAN R.

ernyő- és fűző-különlegességi üzletét

Arad, Szabadság-tér 19. alatt,

ahol javítások és áthuzások is a leggyorsabban és legjutányosabban, szakszerűen eszközölnetnek.

Árverési hirdetés.

A marospetresi urbéresék erdő- és legelőből álló osztatlan területén a vadászatot ez évi április hó 14-én délelőtt 10 órakor írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverésen ez évi augusztus hó 1-től kezdődőleg 6 évre bérbeadják.

Az árverés a gör. kel. iskolában fog tartatni. — Az árverési feltételek az urbéres elnöknel megtekinthetők.

Marospetres, 1914. évi március hó.

Popa Péter,
elnök.

1975

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

háztartási szükségletek fedezésére.

Ajánljuk:

Ajánljuk:

Arc-krémek

Illatszerek

Kölgyporok

Kölni vizek

Fogporok

Fog-krémek

Fogpaszták

Fogkefék

Szájvizek

Szappanok

Hajvizek

Szoba-illatok

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése

Aradon.

Aardon.

Bükfa

száraz, elsőrendű aprított, pontos súlyban kapható hához szállítással métermázsánként

2 kor. 60 fillérért

Stern Jakab

fűszerüzletében a „Callaghoz“

Waitzer János-utca 17.

Telefon 1013.

Értesítés.

Van szerencsém ház- és földbirtokra a legmagasabb összegig az alábbi feltételek mellett

kölcsönt

főljánlani és pedig:

15 évre tőke és kamat 100 korona után évente 10.18

18 évre tőke és kamat 100 korona után évente 9.10

23 évre tőke és kamat 100 korona után évente 7.96

32 évre tőke és kamat 100 korona után évente 6.99

50 évre tőke és kamat 100 korona után évente 6.30

Megbizások pontosan teljesítetnek.

Tisztelettel

Klein József

mint a nagyszabeni Általános tkp. egyedüli képviselője 1687

Arad. Erzsébet királyné-körut 5. szám.

672—1914. tkvi sz.

Árverési hirdetésnyi kivonat.

Klein Lipót szapáriligeti lakos végrehajtatónak Csatlós György és neje szapáriligeti lakosok végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási (utójánlatra az újabb) árverést 50 kor. tőkekövetelés és jár. behajtása végett a kisjenői kir. járásbíróóság területén levő Szapáriligeti községben fekvő és a szapáriligeti 669. számú tkjyben A + 1. sorsz. és 1083—1084/a. 2. hrsz. a felvett beltelekre 668 korona kikiáltási árban elrendelte. Az árverést 1914. évi május hó 9-ik napján d. e. 9 órakor Szapáriliget községében (a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében III. ajtó) fogják megtartani. Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél (hátraharmadánál) alacsonyabb áron el nem adható.

Az árverezni szándékozók kötelesek bántépénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában meghatározott arányammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldöttnél letenni, hogy a bántépénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket alairni (1881. évi LX. t. c. 147., 150., 170. §§. 1908. LX. t. c. 21. §) Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékára szerint megállapított bántépénst az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908. LXI. 85. §.)

Kelt Kisjenőn, 1914. évi február hó 24-én.

Dr. Szalay Dezső a. k. bír. járásbíró.

Deutsch Anna

Eötvös-utca 17. szám.

Ajánlja a tavaszi idényre gyermekruha divattermét, ahol legjutányosabb árban készülnek leányka, fiu- és bakfisruhák.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Cinos szobaleány
barna fiatal emberrel meg ismerkedne szórakozás céljából. Levelet „Szórakozás” jellegre postrestante Arad. 2062

Fess asszonyka
szeretne 35 év körül iparos férfi vel szórakozás céljából meg ismerkedni. Levelet „Fess asszonyka” jellegre postrestante Arad. 2061

„Fő tiszta”
jellegének levél meg, választ kérek, csütörtökön jelzett helyen várom hat órákor. Ott lesz? Diszkrécio. 2060

Egy barna,
molett asszonyka barátja lenne gavallér uriembernek, akár vidéki is. Levelet kérek a lapkiadóba. Jelle „Tavaszi”. 2084

„Kor nem határoz”
április 5-én, vasárnap délután állók rendelkezésére. Kérem az órát megállapítani és a lapban jelezni. 2082

ALKALMAZÁST NYER.

Fűszerkereskedő segéd
helybéli angró üzletben felvétetik. Ajánlatok „Szorgalmas” jellegre a kiadóba keretnek. 2081

Fiatal
mindenes cseléd, jó fizetéssel azonnal felvétetik József főherceg-ut 14. szám I. emelet. 2093

Szép és korrekt
magyar és német írással bíró, fiatal könyvelő, azonnal felvétetik. Pick Erő és Társai cégnél 2087

ALKALMAZÁST KERES.

Óvadékkal
rendelkező volt kereskedő keres azonnali belépésre pénztárnoki, esetleg raktárnoki állást. Megkereséseket kér „Óvadék” jellegre a kiadóhivatalba. 2064

Négy polgárit,
gép- és gyorsírási tanfolyamot végzett leány, kezdő irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 2070

Idős urnőhöz
házvezetőnő, esetleg szakácsnőnek ajánlkozik jobb iparosasszony. Cim a kiadóban. 2086

Gépsz-molnár
azonnali belépésre állást keres. Cim Tarjányi Lajos Dzsó-u. 6. 2058

VÉTEL ÉS ELADÁS.

6 lóerős

jókarban levő kijavított gazdasági gégyári gőzcseplőgarnitúra felszerelve, ugyszintén 6 lóerős 2 éves Nicholson féle benzínmotoros garnitúra kedvező feltételekkel eladó. Burza Testvérek gépkereskedőnél Boros Béni-ter 1. sz. Telefon 604. 1801

Fedeleles hintó

és két homokfutó, 8 jég szekrény, 2 masszív háló és 1 modern pall-sander ebédlő juányosan eladók. Roth Izidor butorkereskedőnél. Asztalos Sándor-utca. 1697

Jó karban

levő szekerek és igáskocsi eladók. Bacsoni Kálmán, Erdőskepek. 2071

Braun N. A

festékraktára Arad, Boros Béni-ter 7. Ajánl I. osztályú darabos meszet 100 kg. 3 kor. 40 fillér. Barmendi Portland cementet 100 kg. 4 kor. 80 fillér, nádfonat, vakolati kőpor, kátrány, carbolineum, elszigetelő- és fedőlemezek legolcsóbban. Telefon 387. 2089

Vadonat új

vi ágos színű hálószoba butor eladó. Luther-utca 1. ajtó 8. 2085

Róssaburgonya

vető és evő, kecskemétvidéki, kocsirakományban és kicsinyben, Raiter Laidornál, Temesvár. 2097

7 láb hosszú

elsőosztályú száraz tögyfa szőlőkaró kapható ezrenként 130 koronáért, kisebb mennyiségben is, Gyorokon Mihálik Béla szőlőnagybirtokosnál 1791

10-es gőzgép

angol gyártmány, jó karban potom árban eladó. Pollák tégiagyár Arad. 1971

Egy

gyönyörű szép hálószoba és ebédlő berendezése azonnal vagy április végére eladó. Ugyanott tükrök, képek és fotóelek is eladók. Cim a kiadóhivatalban. 1978

Pariser Chic

havonként megjelenő magyar szövegű eredeti francia divatlap, füzetenként egy szabásmintával 60 fillér „Minerva” könyvkereskedésben Knieszer J. és Társánál Arad, Dobó-utca 1. Telefon 791. 1151

Róssa burgonya

friss homoki, igen mérsékelt áron kapható azonnali díjmentes házhozszállításal Rubinstein Mór szállítóál Arad. Telefon 198. 1997

Elegáns,

fedeleles hajtókosci eladó Széchenyi-utca, Katolikus kör házfelügyelő. 2083

Egy doboz

100 darab hártyalen levélpapír, 50 papír és 50 seypapír bélésű boríték egy koronáért kapható In-gusz I. és Fia könyv- és papirke reskedésében. Telefon 517. 1941

KIADÓ LAKÁS.

Egy

2 szobás utcai lakás május hó 1-re kiadó. Bővebbet Csernovits Péter-utca 27., üzletben. 1454

Kerti lakás

3 szoba hozzátartozóval május 1-sőre, Wesselényi-utca 231. vagy Kossuth-u 39. sz. kiadó. 2059

Elegánsan butoroxott

utcai szalon és hálószoba villanyvilágítással külön bejárattal, csendes, virágos udvarban, kiadó. Varyssy Lajos utca 138. sz. alatt. Ugyanott női kosztüm gyász miatt eladó. 2091

INGATLAN.

Aranykéz-utca 11 számú

ház nagy gyülmölcsös kerttel, 428 öf telek, külön baromfiudvarral kedvező feltétellel eladó. 1861

ÜZLETEK.

Egy

jó cipőüzlet a legforgalmasabb helyen más elfoglaltság miatt, kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet Weitzer János-utca 8. 2092

Jóforgalmu

korcsma és üzlethelyiség külön teremmel együtt, kiadó. Cim a kiadóban. 1501

KÜLÖNFÉLE.

Iroda helyiség

Weitzer János utca 5. sz. alatt kiadó. Bővebbet Éles Árminnál. 2077

Csak urakat

érdekelhet hogy, megszűnt a fertőzés veszélye, mióta a Philantrop forgalomba került. Ára 1 korona 80 fillér. Főraktár: Hehs Vilmos gyógyszerháza a Szent-Istvánhos Arad, Battyhány utca. Összes készítményeink G. Földes Kelemen gyógyszerházaiban is kaphatók 5189

Ügyes karpitos

ajánlkozik mindennemű e szakba vágó munkák gyors és pontos elkészítésére, saját műhelyében és kiáratra házaknál is legolcsóbb ár mellett. Vidékre ár felvevő és nélkül Stahl M. Határ-u 17. Stoll Béla lakatossal szembe 1897

Takszámeteres

Bér-autok

Telefonszám

816

2281

Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8 sz.

A legújabb

párisi és londoni divatszövetekből legszebb szabásu tavaszi felöltők és öltönyök rendelhetők

Schäffer Henrik

elsőrendű uriszabászati műtermében. Telefon 208. sz.

Ha rosszul érzi magát, igyék egy üveg eredeti Kárpáti-féle **epohajtót**, mely a legkiválóbb fájdalom-nélküli gyomortisztító hálszer. Ise édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4.80. Kapható kizárólag a készítőnél **KÁRPÁTI JÁNOS** gyógyszerárterében 4676 **ARAD, BOROS BENI-TÉR.**

Védekező szerek

szőlő, gyümölcs és mezőgazdaság részére.

Rézkénpor

peronospora ellen.

Vizben oldható kénzó

oidium ellen.

Füsttámasztó anyag

szőlőknek fagy ellen való megvédésére.

Vizben oldható gyümölcsfa-carbolineum mézskénlé

gyümölcsfák gombabetegségei ellen — darabos kén — rudkén — közönséges és asbest-kénlap — rézmészpor — chlorbaryum répapféreg ellen stb.

Elismerő levelekkel szolgálhatunk.

Dobiaschl J. és Dörner Testvérek, vegyitermék gyárai **ARAD.**

Telefon 165. 1901

Figyelem.

Értesítem igen tisztelt megrendelőimet és az uralközönséget, hogy a legdivatosabb tavaszi, átmeneti és nyári angol és belföldi szövetujdonságaim szép választékban megérkeztek. Megrendeléseket a legizlésebben és leggyorsabban jutányos árban elkészítik.

Szíves pártfogást kérek kitűnő tisztelettel: 2065

Holländer Illés

uri szabó

Arad, Batthyány-utca 21.

Czitrom Adolf

kizárólag vízvezeték és csatornázási szakiparos, épület és díszmű bádogos, konyhai berendezések üzletét

Asztalos Sándor-utcába

helyeste át. Kérem megrendelőim további szíves pártfogását. 1871
Telefon 1025.

Jó anyák, gondos szülők

legjobb cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű,

mindig friss: Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyvizketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a **FRIGIN.** Ára ecsettel és utasítással 70 fillér.

Depillor-szőrvesztő.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasítással 1 korona.

Kötszerek, gummicikkek,

és sebészeti eszközök legolcsóbb és legjobb beszerzési forrása. Az összes létező és friss gyermektápszerek nagy raktára.

SOXLET sterilizáló apparatus és annak egyes alkotórészei külön is állandóan kaphatók.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

Hajós Árpád

gyógyszertára ARAD, Andrásy-tér 22. sz. 741 (Megyeházzal szemben.)

Eladó

Alvácza fürdőtelepen 15-17 hold terjedelmű

földbirtok.

Kiválóan alkalmas helyek villák építésére, gyümölcsösök és kertek létesítésére valamint első rendű szántó helyek. Az új fürdőtelepnek óriási jövője van, azonkívül a községben és környékén nagy vállalatok létesülnek, ami a birtok értékét évről-évre emelik.

Bővebbet az alvácza körjegyzőnél. 2080

Fajtiszta **riparia portalis** alanyon oltott, elsőrendű dus gyökerezetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima, valamint gyökeres

ripariaportalis

szőlővesszőket ajánl elsőrendű minőségben bármily mennyiségben 6817

HÁMORY-GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe, Arad

Bővebb felvilágosítással szolgál

Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefon: 229.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

KOSZTÜM UJDONSÁGOK

cottelen, pepita és más divatszövetekből legjobb szabás már 35 koronától kezdve.

Legújabb divatu női felöltők

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermek felöltők,

Leányka ruhák,
Bluzok,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

1665

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.